

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Cena
din 1'—

LONDON, 6. marca. AP. Angleška vlada je razglasila bolgarsko ozemlje kot sovražno ter ukazala svojim vojnim ladjam, da vršijo najstrožje blokado Bolgarije. Trgovinsko ministrstvo je opozorilo Angleže, da se odslej smatra trgovanje z Bolgari kot sovražno akt napram Veliki Britaniji.

Poročila z evropskih bojišč

Na zahodu so nemška letala zopet izvršila večji napad na Cardiff v Angliji — Tekom pretekle noči je pa bilo nad Anglijo samo nekaj nemških letal — Na albanskem bojišču nobenih sprememb — Napad na Valono z morja

VCERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 6. marca. DNB. Nemški glavni stan je izdal včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Premikanja nemških čet v Bolgariji se razvijajo še dalje po naprej določenem načrtu. Naše skupine bombnikov so nočjo izvedle uspešne napade na vojaške cilje v Južni Angliji, med drugim na pristaniške naprave in industrijska podjetja v Cardiffu in Londonu. Sovražnik ni niti podnevi niti ponoči priletel nad nemško ozemlje. Preteklo noč je nekaj nemških bombnikov bombardiralo Southampton, kjer so bili zadeti pri pristaniških napravah razni vojaški cilji. Nocojšnji napad na Cardiff je trajal nekaj ur. O priliki napada na London so bile bombe vržene na doke. Na področju Sredozemskega morja so naši bombniki večkrat napadli zbirajoče se sovražnikove čete in letališča pri Agedabiji. Pri napadih so sodelovali tudi lahki bombniki.

ANGLEŠKO POROČILO

LONDON, 6. marca. Reuter. V noči na četrtek ni bilo večje aktivnosti nemškega letalstva nad Anglijo. Vrženih je bilo nekaj bomb; človeških žrtev ni bilo.

MALO NAPADOV NA ANGLIJO

LONDON, 6. marca. Reuter. V teku noči ni bilo skoro nobenega nemškega letala nad Anglijo. V Londonu ni bilo alarma.

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 6. marca. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je včeraj poročalo iz Albanije: Na grškem bojišču so skupine letal močno bombardirale z bombami velikega in malega kalibra zbirajoče se sovražnikove čete ter obrambne naprave. Naše pomorske enote so bombardirale sovražnikove cilje ob albanski obali. Močan sovražnikov letalski oddelek, ki je skušal napasti naše ladje, je srdit protiletalski ogenj z ladij in hiter nastop strojničarjev, ki so strazili ladje, odbil. Sovražnikova letala so bila več kot dvakrat številnejša. Dve naši letali se nista vrnila.

GRŠKO VOJNO POROČILO

ATENE, 6. marca. At. Ag. Uradno poročilo grškega poveljstva št. 130 javlja, da je bilo v teku dneva nekaj patrolnih spopadov in artilerijske aktivnosti. V zaledju ni bilo dogodkov.

LONDON, 6. marca. Reuter. Angleške vojne ladje so napadle Valono ob Jadranskem morju.

AKCIJE LETAL IN LADIJ

ATENE, 6. marca. RP. Včeraj je bilo izdano sledeče poročilo o akcijah grškega in angleškega letalstva ter mornarice: Skupine naših bombnih letal so napadle italijanske vojne ladje v zalivu Valone in pred Himaro. Bombe so zadele zaželenne cilje. Tudi na bojišču v notranjosti Albanije se je angleško letalstvo uspešno udeleževalo z bombardiranjem in obstreljevanjem nasprotnikovih postojank, zbirališč in skladišč. Vsa letala so se vrnila. Britanski bombniki so včeraj na odprtem morju pred Himaro napadli sovražnikove vojne ladje. V boju, ki se je odigral, je bilo sestreljenih devet sovražnikovih letal, druga letala pa so bila poškodovana. Poleg tega so naši bombniki izvedli tudi napad na sovražnikove vojne ladje na morju pred Valono.

GENERAL WEYGAND

delegat Pétainove vlade v Afriki je došel danes na posvetovanje v Vichy

ITALIJANSKI OPIS BITKE

RIM, 6. marca. Posebni dopisnik agencije Stefani opisuje bitko ob albanski obali. Ob 15.30 so se pojavili nad italijanskimi enicami angleški bombniki, ki jih je spremljalo 20 lovcev. Nad italijanskimi ladjami je patroliralo 18 lovskih letal v višini 4000 m. Vidnost je bila srednja, kar je oteževalo nalogo letalcem. Polkovnik, ki je poveljeval italijanski lovski eskadrilji, je naenkrat opazil, kako so Angleži prešli v napad na italijan-

ske ladje. V trenutku, ko so angleški bombniki »padli« iz oblakov, so se znašla italijanska lovska letala pred britskimi »Spitfirei«. Italijanska letala so se razdelila v skupine, se spopadla z bombniki in lovci na dveh frontah. Dve sovražni letali tipa »Gloucester« sta bili takoj sestreljeni. Boj je trajal osem do deset minut, sestreljeni sta bili še dve letali, na to še trije aparati, pa tudi dva italijanska.

Posvet o obrambi Romunije

DUNAJ, 6. marca. ZPV. Včeraj dopoldne je prišel na Dunaj maršal Göring ter se odpeljal takoj na letališče v Aspernu, kjer je sprejel vodjo Romunije generala Antonescu, ki je priletel tja naravnost iz Bukarešte s posebnim letalom. Po sprejemu na letališču, katerega se je udeležilo tudi več drugih nemških političnih in vojaških dostojanstvenikov, sta se Göring in Antonescu odpeljala v hotel »Imperial«, nato sta pa imela v gradu Belvedere daljšo konferenco. Zvečer se je Antonescu vrnil v Romunijo. V zvezi s tem sestankom menijo, da ni šlo toliko

za politična vprašanja, kakor za vprašanja obrambe Romunije pred angleškimi letalskimi napadi. To sklepajo zlasti še iz tega, da so bili v spremstvu navzočni poleg drugih tudi letalski strokovnjaki. V Romuniji pričakujejo, da bodo Angleži v kratkem pričeli letalske napade na Romunijo, zlasti na petrolejska polja, česar doslej samo zaradi tega niso storili, ker bi bili morali s poletom čez Bolgarijo kršiti bolgarsko nevtralnost. Sedaj, ko so nemške čete Bolgarijo zasedle, ta obzir odpade.

Iz bitke v ameriškem senatu

WASHINGTON, 6. marca. AP. Prva bitka v senatu se je razvila včeraj, ko so pristaši Roosevelta na čelu z zunanjim ministrom Cordellom Hullom odklonili zahtevo opozicije, da bi se »ameriške čete ne pošiljale na bojišča«. Hull je energično odbil to zahtevo, kajti z njo bi »dobila Japonska korajžo, da brez

skrbí nadaljuje svoje delo na vzhodu«. WASHINGTON, 6. marca. DNB. Senatorja Wheeler in Taft, ki vodita opozicijo proti zakonu o pomoči Veliki Britaniji, sta izdala ameriškega narodu proglas, v katerem zahtevata, naj se ljudstvo izjasni, da ne želi sodelovati v drugi svetovni vojni.

Sovjetske zahteve Romuniji?

NEW YORK, 6. marca. Associated Press. Današnji listi prinašajo z velikimi naslovi vest, da je Sovjetska zveza zahtevala od Romunije odstop pomorskih oporišč v Črnem morju. Zaradi tega naj bi bil tudi Antonescu odpotoval na Dunaj na sestanek z maršalom Göringom. Sovjetska zahteva ima baje ultimativni karakter.

Sporazum Tajsko-Indokina

TOKIO, 6. marca. Agencija Domej. Objavljen je skupni komunike o doseženem sporazumu med Francosko Indokino in Tajskim na posredovanje Japonske.

»PLEBISCIT« V ROMUNIJU

BUKAREŠTA, 6. marca. DNB. Končni rezultat plebiscita v Romuniji je: za Antonescu 2.887.758, proti 2672 glasov.

ZA OBRAMBO HOLANDSKE INDIJE

NEW YORK, 6. marca. DNB. Po vestih iz Batavije so po vsej Holandski Indiji organizirali obrambne točke proti padalcem in zračnim napadom.

ITALIJANSKI AKADEMIKI HITE NA BOJIŠČA

BOLOGNA, 6. marca. Stefani. Sinoči so odpotovali študenti-prostovoljci med navdušenimi manifestacijami prebivalstva na bojišče.

KRALJ KAROL NA PORTUGALSKEM

LISBOA, 6. marca. DNB. Bivši romunski kralj Karol je došel sinoči sem. Z njim je tudi gospa Lupescu.

ALBA PRI SUNERJU

MADRID, 6. marca. DNB. Serrano Suner je dalje časa konferiral s španskim poslanikom v Londonu, vojvodo Albo.

JAPONCI ZAPUŠČAJO INDIJO

TOKIO, 6. marca. DNB. Po vestih iz Singapura je s parnikom »Afrika Maru« zapustilo Vzhodno Indijo 120 japonskih državljanov, ki se vračajo na Japonsko.

BAZE V PANAMI

WASHINGTON, 6. marca. Reuter. Ameriška vlada je dobila pooblastilo, da v Panami zgradi nove letalske baze ob prekopu in v notranjosti dežele.

ZIDJE V PARIZU POD KONTROLO
PARIZ, 6. marca. DNB. Vlada je sklenila postaviti 500 židovskih podjetij v Parizu pod kontrolo.

OBISKI ANGLEŠKIH SUVERENOV
LONDON, 6. marca. Reuter. Kralj in kraljica sta obiskala Glasgova, kjer sta se dalje časa zadržala med delavci v pristanišču.

AMERISKA TOŽBA

SAN FRANCISCO, 6. marca. Associated Press. Gospa Alice Crockett je vložila tožbo proti nemškemu konzulu Fritz Wiedemannu zaradi 800 dolarjev, kolikor jih ima dobiti zaradi zaupne poti v Nemčijo. V tožbi navaja gospa Crockett, da ima Wiedemann na razpolago 5 milijonov dolarjev za takšne zaupne akcije v USA.

DEPORTACIJA WALDENBURGOVE
WASHINGTON, 6. marca. AP. Notranje ministrstvo je odbilo prošnjo Marije Waldenburg, ki je znana tudi pod prejšnjim imenom princeze Stefanijske Hohenlohe Waldenburg Schillingsfurst, za preložitev deportacije. To bivšo princezo so v angleškem parlamentu označili kot tujo agentko v USA.

OPORIŠČA USA V PANAMI
PANAMA CITY, 6. marca. UP. Predsednik republike Arnolfo Arias je sporočil, da bo Panama odstopila USA letalska oporišča za obrambo panamskega prekopa.

WEYGAND V VICHYJU
VICHY, 6. marca. Reuter. General Maxime Weygand je priletel v Vichy iz Severne Afrike ter takoj odšel na konferenco s Pétainom.

FRANCOSKA KRITIKA BLOKADE
ŽENEVA, 6. marca. DNB. »Action Française« kritizira angleški blokadni postopek in pravi, da blokadni ukrepi v prvi vrsti zadevajo bivšo angleško zaveznico Francijo.

Borza, Curih, 6. marca. Devize: Beograd 10, Pariz 7.35, London 16.85, Newyork 4.31, Milan 21.70, Berlin 172.50, Sofija 4.25, Budimpešta 85, Bukarešta 2.12%.

Mariborska napoved: Oblačno, vetrovno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura +10.2, danes minimalna 0.0, opoldne +3.2. Padavin je bilo davi 33.2 mm.

Migracija Tracije in Makedonije

Turški tisk je objavil uradno izjavo vladnega predstavnika, da »smatra Turčija tudi Solun za svoje interesno področje ter da bi bila republika tudi z napadom na ta del egejske obale prizadeta. Tako se je potrdilo staro mnenje, da so na geopolitičnem področju Tracije in Makedonije zainteresirani, kljub novim političnim mejam, vsi oni elementi, ki so živel prejšnji pomešani med seboj. Tako Jugoslavija in Grčija, kakor Bolgarija in Turčija so zainteresirane na življu, ki je bil in je še zasidran na prostoru od Vistrice v grški Makedoniji tja do vrat Carigrada in Črnega morja.

Predstavniki Grčije, A. Pallis, ki je sodeloval v komisiji za izmenjavanje Grkov s Turki in Bolgari v Traciji in Makedoniji, je v londonski reviji »The Geographical Journal« objavil pregled etnografskega stanja na ozemlju, na katerega reflektira zdaj bolgarski revizionizem s težnjo po dostopu do Egejskega, ali kakor mu tudi pravimo, Belega morja. Podatki glede Bolgarov sicer niso povsem točni, vendar pa dovolj značilni za poznavanje problema, ki postaja spet aktualen na Balkanu.

Pravo preseljevanje narodov

Po umiku bolgarske vojske 1913 je odšlo iz prejšnje bolgarske Makedonije 15.000 Bolgarov v dolino Marice. Istočasno je pa prišlo iz Bolgarije in s Kavkaza 10.000 Grkov. V l. 1913-14 je prišlo iz bolgarske zahodne Tracije v grško Makedonijo 40.000 Grkov. Po turško-grškem miru je zapustilo grško Makedonijo 40.000 muslimanov, ki so odšli v Turčijo, iz te pa je prišlo 100.000 Grkov. Ob okupaciji grške vzhodne Makedonije med svetovno vojno so preselili 36.000 Grkov v Bolgarijo, od teh se jih je po premirju vrnilo 17.000. Ko so Grki zasedli Tracijo in Smirno, so repatriirali iz grške Makedonije v to ozemlje 140.000 svojih rojakov, s Kavkaza so spet prešli nadaljnjih 55.000 grških beguncev.

Staro in novo prebivalstvo

Po konvenciji z Bolgarijo so do 1924 izselili Grki iz svoje Makedonije 27.000 Bolgarov. Po katastrofi je prišlo iz Male Azije 320.000 Armencev. Po turško-grški pogodbi o izmenjavi prebivalstva je bilo izseljeno iz grškega severnoegejskega primorja vse turško prebivalstvo, priselilo se je iz Anatolije nadaljnjih 94.000 Grkov, 49.000 pa iz Carigrada in vzhodne Tracije. Migracija, ki je sledila tudi v Traciji, je pokazala naslednjo skupno sliko:

Vzhodna Tracija (brez Carigrada):

	1. 1912	1. 1925
Grki	253.000	—
Bolgari	50.000	1.000
muslimani	223.000	370.000
ostali	43.000	19.000
skupaj	569.000	390.000

Zahodna Tracija:

	1. 1912	1. 1925
Grki	87.000	189.000
Bolgari	35.000	23.000
muslimani	141.000	84.000
ostali	4.000	8.000
skupaj	237.000	304.000

Grška Makedonija:

	1. 1912	1. 1925
Grki	513.000	1.277.000
Bolgari	119.000	77.000
muslimani	475.000	2.000
ostali	98.000	91.000
skupaj	1.205.000	1.447.000

Notranje preseljevanje v Makedoniji in Traciji je tedaj zajelo po balkanski in svetovni vojni ogromne množice prebivalstva. Bilo je to prvo večje preseljevanje narodov v moderni zgodovini Evrope, kakršna so sledila potem v sedanjih vojni po drugih krajih Evrope. Izredno važni prostor severnega primorja ob Egejskem morju je močno izmenjal svojo nekdanjo etnografsko sliko. Grki in Turki so rešili vse v tesnem medsebojnem sporazumu, drugače je to bilo z Bolgari, ki na svoja stara tla v Traciji in Makedoniji še niso pozabili. Bolgarski revizionizem je prav v teh dneh začel gojiti odkrite nade, da se odpro njegovemu pomorstvu spet široka vrata v svet ob Belem morju. Tracija in Makedonija pa ostajata prej ko slej problem, ki bo do končne rešitve terjal še mnogo razmisljanj za zeleno mlizo, pa morda tudi obračunov na bojišču.

„Vedno smo držali svojo častno besedo“

Turška novinarka o svobodoljubnem mišljenju, tradicionalnem poštenju svojega naroda
Po grenkih izkušnjah preteklosti k gradnji prerojene Turčije

Tako v Berlinu, kakor v Londonu polagajo vso pažnjo na nadaljnje zadržanje Turčije. Svet z zanimanjem pričakuje, kakšne rezultate bo dalo pismo, ki ga je od kancelarja Hitlerja prejel predsednik turške republike, Ismet Ineni. Za poznavanje mišljenja moderne Turčije pa navajamo članek turške novinarko, ki je bil napisan po podpisu angleško-turškega pakta.

Ta o misli narod

V časopisu »Atlantic Monthly«, Boston, je turška novinarka Halide E d i b v reportažni obliki prikazala današnjo Turčijo in nje poglede na vnanji svet. Med drugim piše:

»Po podpisu angleško-turškega zavezniskega pakta sem se razgovarjala s preprostim čolnarjem v Carigradu. Dejal mi je:

— Novine pišejo, da so zdaj Angleži naši zavezniki. To me spominja na krimsko vojno. (Tadaj so namreč Angleži skupaj s Francozi pomagali Turkom v vojni proti Rusom. Op. ured.)

— Ali veste, kaj je bila krimska vojna?

— Seveda vem, moj ded je sodeloval v njej.

— Ali odobravate sedanjo zvezo?

— Odobravam.

— Zakaj?

— Zato, ker lahko pride do vojne, velike vojne. Znašli se bomo v nevarnosti. Zavezniki so nam potrebni. Naša vlada dela pametno.

— Ali ste že pozabili, kaj je delala Anglija z nami po svetovni vojni?

— Nisem! Toda, ne smemo izgubiti izpred oči dejstva, da imamo močne nasprotnike. V zadnji vojni se je nekemu zahotelo, okupirati našo deželo. Anglija ali Francija kaj takega ne bosta storili. Zdaj smo pripravljeni, da branimo svojo domovino.

Tako mislijo široki sloji preprostega turškega naroda, nadaljuje avtorica. To je važno dejstvo, ki ga mora svet upoštevati. Moč naše zunanje politike sloni na izkušnjah, ki prehajajo od očeta na sina. V demokratski državi imamo sigurne zaveznike. Narod odobrava politiko Ismet Inenija.

Simbol turškega poštenja

Stara Turkinja, znan carigradski tip, mi je po podpisu pakta z Anglijo rekla:

— Čeprav sem verovala vestem, ki so se širile, vendar sem bila zaskrbljena. Prav je, da smo podpisali. Ne bilo bi v redu, če bi izpremenili svoje stališče. Vedno smo držali svojo častno besedo.

Njena izjava je simbol zgodovinskega poštenja Turčije v mednarodnih obveznostih. Je tradicija, ki smo se je vedno držali, tudi v dobi, ko smo druge tradicije opuščali. Vedno smo smatrali, da je treba dano besedo držati. Bodoči dogodki bodo pokazali, da so realizem in zdrav razum prirodni spremljevalci poštenja v odnosih med ljudmi.

Turški narod si želi miru. Zato želi iti z onimi, ki se branijo, ki ne napadajo. Če bo Turku primoran, da se bori, se bo vojskoval tako za mir, kakor za obrambo vseh onih poštenih vrednot, v katere veruje večina naroda.

Beseda odličnikov

Odličniki turške politike so mi rekli:

»Izvršeni najmlajši se vsak izmed nas spominja svetovne vojne in njenih strahot. V tej vojni smo bili globoko ponižani. Toda, skozi boje in trpljenje smo kasneje pridobili novo življenjsko silo in vero. V kratki dobi 16 let smo na razvalinah zgradili novo državo. Vsak Turku, ki je prisostvoval temu

Turčija je že od početka 20. veka obračala oči proti zahodu. Usoda je hotela, da je sprejela zahodno kulturo. Modernizacija Turčije je radikalno izvedena. Z Lausanno je stvorjena turška republika. Atatürk in Ismet Ineni sta bila nje vodji. Ustvarila sta Turčijo, ki je leta 1940. dokončno sprejela demokracijo.

prerodu, je moral biti srečen. Zato je naravno, da si tudi želimo miru ne le za sebe, nego tudi za sosede. Vsaka država, ki spuštuje pravice drugih in ceni sebe, je prirodni prijatelj in zaveznik Turčije. Kdor pa namerava Turčijo napasti, naj ve, da znamo braniti svojo domovino.

ske oblike življenja. Naša zveza z demokracijo bo dolgotrajna. Ko se bo vojna končala, hočemo sodelovati pri izgradnji in okrepitvi miru na osnovi zdravega razuma. Predsednik vlade Refik Seydam je po 16letnem preizkušenem upravljanju države dejal januarja 1940: »Naš režim počiva na ustavnih načelih.

„Nemčija računa z vsemi možnostmi“

Berlinski dopisnik »Novosti« poroča, da sodojo v Berlinu, da je položaj kritičen, ni pa tak, da bi se ne mogel rešiti mir, četudi z odločnimi diplomatskimi sredstvi. Vse to je odvisno od zadržanja balkanskih dežel samih, predvsem Turčije in Grčije. Z največjim interesom pričakuje zato v Nemčiji rezultata, ki ga bo imela Hitlerjeva poslanica Ismet Inenija. V Berlinu poudarjajo, da gre na Balkanu za velike dogodke, kar se vidi že iz tega, da je turška vlada zasedala štiri ure, včeraj pa zasedanje še nadaljevala.

O mobilizaciji ne poročajo v Berlinu ničesar.

Drugo je zadržanje Grčije, ki je še vedno odkrito proti osišču. V Berlinu upajo, da bo prihod nemških čet v Bolgarijo izzval preokret v Grčiji. Glede odnošajev sovjetske Rusije do Balkana so mnenja, da nimajo svoji zadnji izjavi ničesar dodati. Ves položaj na Balkanu označujejo službeni berlinski krogi z besedami: »Mi računamo z vsemi možnostmi.«

Velika Britanija na poti k socializmu

»Europa Service« piše: Brez dvoma je bila razlika režimov zahodnih demokracij in osvojenih sil v začetku vojne velika. Se v času prvih 12 mesecev so trdili Chamberlain in drugi, da je angleški sistem zgrajen na svobodi volje in ne na sili.

Italija bo pošiljala Nemčiji po novem trgovinskem sporazumu predvsem zelenjavo, sadje, riž, živo srebro, svilo in umetno svilo. Nemčija pa premore in jeklo v veliki množini. Izmenjano bo blago v vrednosti ene milijarde mark.

Med tem se je mnogo izpremenilo. Predsednik Roosevelt je dobil diktatorska polnomočja in je postavil gospodarstvo USA pod popolno zaščito in nadzorstvo države. Tudi v Angliji je šel razvoj podobno pot. Churchill je vzel v svoj kabinet samo pobornike novega socialnega napredka. To je zahtevalo razpoloženje naroda. Ameriški poslanik v Londonu, Kennedy, je javno izjavil, da prihaja Anglija vedno bliže socializmu. V Nemčiji se temu ne čudijo, ker so prepričani, da bodo končno vse evropske države spoznale, da je to najpravišnja ureditev, ki odgovarja našemu stoletju.

Kultura

Plesni nastop Marte Paulinove

V torek zvečer se nam je predstavila v našem mariborskem gledališču s samostojnim nastopom mlada ljubljanska plesalka Marta Paulinova. Kakor vse začetnice, smo sprejeli tudi njo s skepto, ki pa je bila samo deloma upravičena. Gdč. Paulinova je pokazala predvsem, da njeno pojmovanje plesne umetnosti ne sloni toliko na tehniki, kakor pri veliki večini drugih sodobnih plesnih umetnikov in umetnic, kolikor na izražanju notranjih čustev in misli. V tem oziru moramo njen pojav v naši plesni umetnosti pozdraviti z iskrenim veseljem in smo trdno prepričani, da se bo sčasoma razvila v umetnico širšega formata.

Naša skepsa pa je bila upravičena glede njene tehnične zmogljivosti. Zlasti v nekaterih plesih ali v detajlih so se še dobro poznale začetniške neizdelanosti in negotovosti, ki pa niso bile vedno samo njena krivda, ampak tudi krivda boreografa, ki na spodu ni bila navedena, iz česar bi morda mogli sklepati, da je njena lastna? Mimo tega je izhrala posebno za začetek (Otrokov dan) nekaj zunanje malo efektnih plesov in kostumov, kar je povzročilo, da ni mogla doseči z občinstvom takoj globljega kontakta. Kostumi so bili sploh slaba stran nastopa, če plesalke. Koliko efektnosti bi bil n. pr. Škerjančev ples »Mařenka«, če bi bila plesalka imela stilizirano češko narodno nošo? Mimo tega je »Mařenka« klub siceršnjemu izraznemu bogastvu koreografsko premalo razčlenjena in razgibana, kar dokazuje zlasti prečesto ponavljanje kretanj, obratov itd.

Popolno priznanje pa je zaslužila gdč. Paulinova z nekaterimi plesi, ki so na mah odkrili vse vrline njenega talenta, kar velja zlasti za nastope proti koncu, za globoko za-

mišljenega »Norca« (brez spremljave) in še prav posebno za zadnji ples »Nes pametna devica« (komponist P. Sivica). Njen celotni program je obsegal: A. Grečninova »Otrokov dan« (ciklus otroških plesov), L. M. Škerjanca »Nocturno« in »Mařenka« ter P. Sivica že omenjeno »Nes pametno devico«.

Na klavirju je spremljal mlado umetnico doživljeno in bravurozno obenem g. prof. Marjan L i p o v š e k, ki je nastopil tudi v vrsto samostojnih klavirskih točk in nudi tako glasbo ljubečemu občinstvu resničen užitek.

RAZPIS LITERARNIH NAGRAD

Protituberkulozna zveza v Ljubljani je odobrila posebne nagrade prvenstveno za ljudsko igro, za novelo ali za povest v običajnem obsegu knjige, v kakršnem jih izdajajo Cankarjeva, Mohorjeva in Vodnikova družba. Snov naj bi bila zajeta iz narodovega življenja ter naj bi bilo v njej v poljudni besedi prikazano hotenje in prizadevanje najširših narodovih plasti za zdravstvene potrebe, zlasti kako se ubraniti jetike. Iz celokupnega dela naj bi izžarevalo prepričanje, da jetika ni neozdravljiva bolezen, ako ji posvečamo že ob njenem razvoju vso skrb in pažnjo in da se morajo v smotrni organizaciji boja z jetiko strniti prav vsi ljudski sloji. Spis imej vedro vsebino, polno zdravega optimizma. Protituberkulozna zveza bo nagradila ona dela, katera bo sprejela v svoj lastni program Cankarjeva, Mohorjeva ali Vodnikova družba. V ta namen razpisuje troje nagrad, in sicer po 1500, 1000 in 800 din. Vabimo vse slovenske književnike, da upoštevajo ta razpis in da predložijo svoje rokopise eni izmed

navedenih družb do 1. julija, sklicujoč se na ta razpis. Žirija za oceno bo sestavljena iz zastopnika dotične družbe, odnosno družb, ki bodo knjige izdale, zastopnika društva slovenskih književnikov in zastopnika podpisane zveze. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

k. Gledališča in gledališki igralci v Nemčiji. Število 26 000 umetnikov na nemških odrih v letu 1939 se je povišalo za nadaljnjih 1700. Praksa uči, da od novo sprejetih ostane kvečjemu kakih 40 odst. v poklicu. Nemčija ima sedaj 5000 igralcev, 4000 igralk, 3000 pevčev, 2500 pevcev, 1800 plesalk in 500 plesalcev. K temu pride še veliko število tehničnega osebja itd. Te številke dokazujejo, kako obsežno je nemško gledališko življenje in kako veliki morajo biti ansambli na preko 300 nemških odrih. Pri tem moramo pomisliti, da niti med vojno ni v Nemčiji brezposelnih umetnikov. Veliko povpraševanje na fronti za potujoča gledališča je pokazalo, kako pomankanje umetnikov je v Nemčiji tudi v vojni času.

k. Rudarske knjižnice v Nemčiji. V preteklih letih so ustanovili gotovo v vseh nemških podjetjih delavske knjižnice, ki delavcu nudijo v prostem času potrebno razvedrilo. Letna bilanca neke skupine rudarskih združenj dokazuje, kako velika je duševna razgibanost rudarjev. V dveh knjižnicah, ki so jih za druge namestili neposredno na kraju dela, so delavcem omogočile neposreden stik s knjigo. Radi tega je število čitateljev poskočilo od 523 na 1469, število posojenih knjig pa se je zvišalo od 700 na 10 000. Razumljivo je, da zavzema zabavna literatura prvo mesto, ampak tudi politično-zgodovinska dela vzbujajo živahno zanimanje pri rudarjih. Rudarji zahtevajo vedno več knjig o kolonijah, problemih sirovin in vojne knjige. Mladi rudarji posebno ljubijo potne opise ter tehnična in prirodnoznanstvena dela.

Spoštujemo svobodo vseh ljudi. Sistema, ki vlada brez nadzorstva, ne moremo sprejeti, čeprav je lažji. Smatramo, da so za nas demokratske metode najboljše.

Kar je Turčija dosegla s svojim dosedanjim delom na socialnem in gospodarskem polju doma, je rezultat demokratskega duha. Nova Rusija je bila na naši strani v najkritičnejši dobi. Bili smo vzajemno lojalni. Dobri odnošaji Rusije in Turčije so izrednega pomena za interese obeh držav. Če bi hotela napasti Turčijo, bi morala Rusija žrtvovati mnogo več žrtev, kakor jih je proti Finski. Bila bi to vojna do kraja izčrpanosti; boj s 17 milijoni vsega naroda. Turčija je prepričana, da do tega ne pride, pripravljena je pa sprejeti vsakega napadalca z orožjem v roki.

Turčija se veže z Veliko Britanijo vprav zaradi interesov, ki jih kažejo nekateri za dele Bližnjega vzhoda. Anglija varuje tu status quo.

Avtoriteta Ismet Inenija

Ataturk je osvobodil Turčijo brez trenj in izvedel notranje reforme. Ismet Ineni je prišel na predsedniško mesto v težkih trenutkih zgodovine. Je najsposobnejši predstavnik turškega naroda. Pozna dobre in slabe strani človeške narave. Njegova osebnost je dovoljno jamstvo za krepitve narodnega edinstva. V odnosih do tujine mu njegove izkušnje in moralne vrednosti dajejo poseben položaj na mednarodni fronti miru, zaključuje avtorica svoje poglede na domovino ob Bosporu, ki je vprav zdaj predmet svetovne pozornosti.

Srbski narod in država

Beograjski »Napred« piše: »Prihaja čas, ko je treba dobro odpreti oči. Srbi trpe in molče. Vedo, da je krog in krog nas vojna. Razumejo, da nastaja marsikaj. S svojo veliko razboritostjo pa vidijo tudi, da bi marsikaj lahko ne bilo tako, kakor je. V zadnjih mesecih se dogajajo stvari, ki bodo omajale ravnotežje srbskega duha. Narod se je odzval vsem državljskim in vojaškim dolžnostim, razumel je mnoge nerazumljive in brezsmiselne ukrepe. Zlo pa bo, če bo narod postal nerazumljiv. Tega naj se zavedajo tako srbski, kakor hrvatski politiki. Oni se le preveč vdaajo slabostim, ki da jih imajo Srbi za državo. Tudi srbski narod ima v svojem potrpljenju meje. Država je zanj največja svetinja, vojsko smatra za veliko silo, ki jo je treba čuvati. Ve, da brez oblasti ne more biti in da jo mora poslušati. Jasno je, da se v novinah v vojnem času ne more o vsem pisati, da se maksimirajo cene nekaterim kmečkim proizvodom celo tedaj, ko niso maksimirane cene predmetov, ki jih kmetje kupujejo in ki so zanj neobhodni, kakor kruh. Država je tu zaradi naroda, močna je le toliko časa, dokler je narod voljan, jo hraniti in braniti. Oblast mora biti oblast, vojska vojska, služabnik služabnik, vsak pa na svojem mestu, tako mali, kakor veliki.

Srbi so bistveno političen narod. Njih je treba vprašati in poslušati. Strpni so, lahko pa v njih, kakor v vseh južnjakih vzkipi.«

Popoln nemški kontingent čet z vso opremo je v severni Afriki pripravljen na sunek proti Cirenajki, pišejo rimski listi.

Repa za živino — hrana za ljudi. Francoski tednik »Girgore« piše, da je ena glavnih življenjskih potrebščin Pariza postala repa za živino. List se vprašuje, kako naj se ta repa pripravi za jed, ko primanjkuje goriva in se dobi premoga le 25 kg na osebo na mesec. In še ta je tako slabe kvalitete, da daje zelo malo toplote. Poraba plina je omejena na tričetrt m³ na dan.

Zedinjene države in svetovno tržišče

Neprijazno držanje, ki ga zavzema ameriški predsednik Roosevelt že več let do politike držav osi, izvira po izjavah in prikazovanjih Amerike iz nasprotij političnega svetovnega nazora med obema taboroma. Amerika se smatra za zaščitnico demokracije, ker je prepričana, da je demokratski način življenja edini, ki prinaša državam in narodom mir in srečo.

Portugalski časopis »Diario da Mancha« pa pravi v svojem zadnjem pregledu dogodkov: Ni točna in upravičena trditev Amerike, da je v nevarnosti. Nemski cilji se ne križajo niti z Monroevo doktrino. Amerika se v resnici boji gospodarskega bloka trojnega pakta. Za Ameriko je ves problem samo gospodarski Delitev Evrope in sveta v vplivne cone, nemško, italijansko, japonsko in sovjetsko-rusko, lahko izključi Ameriko iz trgov teh con in omeji nje dobiček na domačem tržišču. Vse ameriško gospodarstvo bi se moralo temeljito in načelno preurediti, kar bi povzročilo notranje motnje. Amerika je prepričana, tako trdi portugalski list, da bi bila ruširana tega dne, ko ji se ji zapla vrata k svobodni možnosti razširjenja gospodarskih sil.

»Europa Service«.

Gospodarske vesti

Ljubljanski preračun je bil soglasno sprejet

Včeraj popoldne se je sestal mestni svet, da razpravlja o predloženem preračunu mestne občine ljubljanske za l. 1941. Sejo je otvoril mestni predsednik dr. Adlešič, ki je najprej počastil spomin nedavno umrlih uglednih meščanov: Alberta Jeločnika, tajnika Ljudske posojilnice, gospe Marije Fettichove, soproge bivšega člana mestnega sveta dr. Fetticha, Mateja Šemeta, bivšega župana občine Moste, Ivana Toplikarja, višjega kriminalnega nadzornika v p. ter včeraj nenadoma preminulega Janka Jovana, bivšega ravnatelja Gospodarske zveze in zaslužnega gospodarskega delavca.

Nato je predsednik prešel na preračun in poudarjal, kako težko nalogo spričo današnjih razmer je zadala njegova sestava. Draginja občuti mestna občina povsod v svojih finančnih: padel je konsum, dotok iz trošarin in uvoznih se je zato zmanjšal, podražile pa so se nabave mestnih podjetij, stavbno gradivo, pisarniške potrebščine itd., tako da so materialni izdatki zelo narasli. Zvišali so se tudi izdatki za prenešeni delokrog: prispevki za policijo, bolnišnice, okrajno načelstvo itd.

Življenjski indeks se je v naši državi že do konca januarja dvignil za 53,5%, mestna občina ljubljanska pa svojih preračunov niti od daleč ni zviševala po tem razmerju. Predloženi preračun je zvišan samo za 11% ali samo za eno petino po indeksu upravičenega zvišanja. Preračun je zreduciran do skrajnih dopustnih meja, postavljen pa je v preračun vse, kar je res nujno potrebnega.

Glede položaja mestnih uslužbencev, je predsednik poudarjal, da je mestna občina po zmogljivosti davkoplačevalcev zboljševala svojim uslužbencem prejemke in dajala druge ugodnosti. Družinskih doklad ne daje svojim delavcem nobeno podjetje razen mestne občine ljubljanske in zato tudi mestni delavci ne želijo preiti k drugim delodajalcem, pač pa množice delavcev iz drugih podjetij neprestano sili v mestno službo. Občina je celi vrsti nižjih uslužbencev zboljšala položaj, rada bi še bolj podprla njihove družine, toda današnja obremenitev davkoplačevalcev ne dovoljuje še večjih izdatkov in šele, kadar bo država svojemu uslužbenstvu regulirala prejemke ter občinam z izjemnimi ukrepi odprla nove vire dohodkov, tedaj bo gotovo mestni svet ljubljanski prvi, ki bo ustregel vsem željam in potrebam svojega uslužbenstva.

Finančni referent prof. Dermastia je v štiriurnem govoru razložil ves preračun, katerega važnejše postavke smo

že objavili. Uravnovešen je z izdatki in dohodki v znesku 113,4 milijona din in sicer za tričetrt leta 1941. Dolgov ima občina 191,4 milijona din; obresti do konca leta znašajo 8,9, odplačilo glavnice pa 7,8 milijona din. Električni tok bo občina za zasebnike podražila na 5,30 din.

Nova socialna davščina bo znašala sedaj 2% na državni osnovni davek pri odmerjenih dohodkih do 70.000 din, 4% pri dohodkih do 150.000 din, 6% do 250.000 din, 8% do 350.000 din, 10% do 450.000, 13% do 550.000 din, 16% do 650.000 din, 20% do enega milijona in 25% pri do-

hodkih nad milijon din na leto. Nova napisna taksa se bo pobirala po določeni lestvici, ki znaša po uradno ugotovljenem čistem dohodku do 6000 din 30 din, narasča potem postopno po dohodkih za 30 din, v višjih stopnjah za 100 din, in doseže pri uradno ugotovljenem čistem dohodku nad 700.000 din znesek din 3000.

Davkoplačevalci so vložili k preračunu 16 pripomb. Upoštevanje je bila pripomba glede napisne takse. Razprava je trajala do 10. zvečer ter je bil preračun soglasno sprejet.

Gozd in javna bremena

Gozdarski svetnik inž. dr. Rudolf Pipan je obširno obravnaval davčno zakonodajo z ozirom na obremenitev gozda z javnimi dajatvami. Gozdna zemljišča je davčna zakonodaja izenačila s poljedelskimi, in da bi računala s posebnostjo gozdnega gospodarstva. Gozd namreč ne daje vselej letnega donosa, kot poljedelske kulture. Za gozdno zemljišče pa je treba vseeno plačevati zemljiški davek in vse dajatve. Treba uvesti davčni sistem, po katerem bodo gozdni posestniki plačevali davke tedaj, ko imajo od gozda tudi dohodek. Tak davek je takozvana posebna dohodnina, ki se ne plačuje po velikosti posestva in po določilih davčnega katastra, ampak od dohodkov davčnega zavezanca med letom. Dopolnilni davek bremenijo bolj gozdno kmetijo in veleposestnika, banovinske davščine, ki znašajo skupno 95% osnovnega zemljiškega davka bremenijo pa vse gozdove, tudi malega posestnika. Prav tako obremenjujejo vse gozdove tudi občinske davščine.

Priložnostne pristojbine so se prenosne takse, prispevek za pogozdovni fond, za vzdrževanje cest ter za obrambni sklad.

Za čisto gozdarstvo prihaja iz drž. preračuna pri površini 708.000 ha gozdnih zemljišč na 1 ha v Sloveniji le 1,56 din. Samo osnovni in dopolnilni zemljiški davek na gozdove znaša v Sloveniji letno 5,5 milijonov din, to je 8 din na 1 ha. Za čisto gozdarstvo je določenega 0,27% banovinskega preračuna (527.720 din). Doklada na zemljiški davek pa je 3,5 mil. din. Dotacija je manjša kot so dohodki banovine od lova, ki je navezan predvsem na gozd. Gozdni posestniki v Sloveniji plačujejo letno 13 milijonov din neposrednih davkov in doklad, poleg tega pa še dajatve lesne trgovine in industrije, ki jo ta prenese na njih z manjšimi odkupnimi cenami za les. Zato je potrebno prilagoditi davčni sistem posebnostim gozdne proizvodnje ter gozdu posvetiti večjo javno skrb.

BANOVA ODREDBA O KORUZNEM KRUHU

Ban dravske banovine je izdal odredbo, da smejo peki poleg kruha, predpisane v odredbi od 28. dec. l. l. peči tudi kruh iz koruzne moke. Ta kruh se peče po 0,84 kg teže ter se sme prodajati po 4 din za komad. Za tak kruh ne veljajo predpisi naredbe o nakaznicah za kruh in moko.

V BEOGRADU BODO INVESTIRALI V NOVE ZGRADBE NEKAJ STO MILIJONOV DINARJEV

V poslednjem času se opaža v Beogradu povečana gradbena aktivnost. Posebno v centru mesta rušijo veliko število starih zgradb. Na njih mesto bodo postavljene ogromne moderne palače, ki bo vsaka stala nekoliko desetih milijonov. Beograjski nebotičnik bo dobil dostojnega soseda v večnadstropni palači, v kateri bo najmodernejši bioskop v Jugoslaviji. Prav tako rušijo mnoge zgradbe med Terazijami in Slavijo, kjer se bodo že po enem letu dvigale krasne

stanovanjske in trgovske hiše. Lastniki novih zgradb so večinoma zasebniki ali zasebne delniške družbe. Tudi na beograjski periferiji gradijo stalno nove vile. Vrednost investicij, ki bodo vložene v sagno do danes započete nove beograjske zgradbe, cenijo na nekaj stotin milijonov. — rk

„Zlata trdnjava“ v Ameriki

Več kot polovico zlata na svetu imajo Združene države. Samo pod oboki utrjene jeklene blagajne, ki jo predstavlja trdnjava Kentucky Vault, se nahaja sedaj zlata za 14 milijard dolarjev. Toliko zlata ni bilo doslej še nikoli zbrano na enem mestu nikjer na svetu. Zlato pa hranijo USA še tudi po drugih „zlatih utrdbah“. Vrednost vseh teh količin zlata znaša 22.000.200.000 dolarjev. „Zlato trdnjavo“ Kentucky Vault straži posebna konjeniška divizija.

g. Posvetovalni odbor za normalizacijo je ustanovil ban Hrvatske pri oddelku za obrt, industrijo in trgovino.

g. Prepoved vseh stavk pripravljajo s posebno uredbo v Beogradu.

Drobnice

n 21 otroka mu nado odnesli h krstu danes. Srečni oče je siromašen delavec Ivan Slat iz Like, ki stanuje na treshnjaki v Zagrebu. Boter bo zagrebski nadškof dr. Alojzij Stepinac, po katerem bo otrok dobil ime Alojz. Otrok je 11 sin Ivana Slata, ki je trenutno brez zaposlitve.

n Velike polvorze kolonialnega blaga so odkrili v Osičku organi trznega nadzornika. Polvorjen je bil čimel, papir, kakao, kava itd. Zmleti papriki je bilo pri-mešane 50 odst. moke in otrobov, kakao pa je imel dodanega še polno škroba. Z moka so pobirali smetano in dodajali vodo. Kaznovanih bo 18 oseb.

n Padel je z voza in se uhlil 1 letni edinec tovarniškega delavca Milana Skupnjaka iz Trnovca pri Varaždinu. Oče ga je posadil na voz s katerim se je peljal na nivo. Zaradi prevelikega tresenja voza je padel otrok iz voza, nanj pa se brana tako nesrečno, da je bil pri priči mrtev.

n Stari vlaš in guslar iz osvobodilnih bojev Obren Vuković je umrl v 85 letu v Nadinih pri Gackenu. Bil je tudi ljudski zdravnik in je slovel zaradi mnogih svojih zgodb.

n Rektorja beograjske univerze in predsednika akademije znanosti dr. Bogdana Gavrilovića je povozil neznan avtomobilist, ko je hotel prekorčiti cesto na predpisnem pasu. Dobil je sicer težje poškodbe, vendar niso nevarne za njegovo življenje.

n Ostanke starinske cerkve so odkrili pri kopanju na polju kmetje na Trogirskem polju. Odkrili so ostanke loka, cerkvenih oken in raznih zidov, nekaj stebrov in ploščo z napisom. Sklepajo, da je cerkev zgrajena v 8. ali 9. stol.

n Sorodnica kralja Matjaža je umrla v veliki starosti v Križevcih. To je bila Vilma Krušec, rojena pl. Kabaj. Plemeniti Kabajevi so se preselili na Hrvaško v 16. stoletju, kjer so se ženili z meščankami ter se sčasoma pohrvitali. Plemeniti Kabajevi veljajo za sorodnike madžarskega kralja Matije Korvina, ki je zašel v naše pripovedke kot kralj Matjaž.

n Poljejski stražniki hodijo k maši v Zagrebu po novem predpisu, po katerem je določena udeležba pri nedeljski službi božji za vse proste stražnike.

n Hotel je skačiti v tramvaj ter se je pri tem smrtno ponesrečil nezaposleni delavec Hrvzo Hrnjić iz Sarajeva. Tramvaj ga je vrzel z glavo ob rob pločnika tako nesrečno, da je bil pri priči mrtev.

Radio

Petek, 7. marca

Ljubljana: slovenske pesmi (pl.) 13.02 jugoslovanski spored RO. — 17.30 šramel „Skrijanje“. — 19.50 izseljenska poročila. — 20 koncert Ksenije Kuševje in RO. — 21.30 mandoline in balalajke (pl.). — Beograd: 18.35 plesna gl. — 20 zabavna oddaja. — 20.10 skladbe za čelo in klavir. — 22 operne arije poje Katarina Jovanović. — 22.50 plesna gl. — P r a g a: 16.50 zabavni spored. — 20 poetična kabaretna suita. — 23.35 zabavna gl. — S o f i j a: 12.50, 17.30, 21.30 in 22.05 plesna in lahka gl. — 20. simfonični koncert. — A n k a r a: 20 lahka gl. — 20.45 turška gl. — 23.45 plesna gl. — A n g l i j a: 19.20 solisti ali zabavna in plesna gl. — 21.15 pisan koncert. — 23.15 plesna gl. — Beromünster: 18.30 jazz. — 19.25 domača gl. — 19.40 pisan večer. — B u d i m p e s t a: 15.20 lahka gl. — 22 plesna gl. — Berlin: 13.45 in 18.20 zabavna gl. — 19.15 pisan večerni koncert. — 21 zabavna glasba.

JAN GREZA:

BARBARA CELJSKA

Godovinski roman lepe Celjanke

— Tvoj »ne« je zame sladak »da«, Milost. Tvoj »ne« mi bo vse dotlej bojno geslo, dokler si ne priborim tvojega »da«!

Jan Wallenrodt je stal pred njo drzen in odločen. Z jasnim pogledom ji je zrl v oči. V enem samem trenutku je zrasel v moža. Barbara je to vedela, zato ni več zrla nanj kot na fantiča, ampak kot viteza. Srce ji je drhtelo. Glas, ki jo je doslej svaril, je utihnil. Zato pa je glas, ki je govoril v prid Jana Wallenroda, prepeval in vriskal. Jan Wallenrod je dobil svojo bitko za ljubezen prej kot je sam mislil, prej nego je bila Barbara pripravljena kaj takega priznati.

2

Lov za zlatom, ki ga je bila Olivija pred leti začela, ni bil lahek in brez trpljenja. Bila je iz pozabljenega vasi blizu Padove. Vse, kar je mogla takrat vzeť na pol, je bila njena lepota, njena mladost in neodoljiva sla po zlatu. Z doma jo je poglatal očeta kletev, ko je še kot nezrelo dekle prinesla domov otroka. Otrokov oče je sicer poznala, ali kaj bi ji to moglo koristiti. V teh nemirnih časih je oče enostavno izginil, no, zljaj pa stikaj

za vojakom po vsej Italiji, če se ti ljubi! Bilo jih je precej, plazili so se po tleh, majeti od tega ali onega mesta. Kdo ve, kje znabiti z gnije telo žolnirja, ki je prišel od kdo ve kod in odšel kdo ve kam.

Bilo je solz, bilo je udarcev in krika, dokler ni Bog poklical otroka k sebi, Olivijo pa pogljal po svetu. Brez vsega. Ostalo ji je golo telo, lepota in bolelost, ki pa je kaj kmalu ugasnila. V srcu ji je razbijala čudovita sla po bogastvu, po razkošju: življenje, ki jo je milem tako dolgo, dokler ga sama ni doživela ter okusila na lastni koži prokletstvo zlata, ki ga je prej kdaj tako silovito zavidala vsem onim signoram in donnam, ki so za svojim smehom skrivale solze, za svojimi jasnimi očmi ostrudne zločine.

Pričela je spodaj, na dnu. Bedna in lačna. Bila je vztrajna. Njena lepota je oznanjala njeno slavo, njeno življenje in smisel za razigranost in veselje sta jo potiskala višje in višje. Po nekaj letih, v katerih je ko mravlja pridno zbiralala izkušnje, je že mogla tekMOVATI v Padovi z najslavnejšimi kurtizanami takratne dobe.

To je bila utrudljiva in trnjeva pot za zlatom, ali izplačala se je. Olivija se je

naučila ceniti vsak svoj nasmeš z zlatom, vsako svojo ljubezen s kepo zlata. Na žolnirja, ki je znabiti že gnij pod kdo ve katerim porušnim mestnim obzidjem, je bila že zdavnaj pozabila. Le včasih se ga je še spominjala, morda iz hvalečnosti: če bi njega ne bilo, kdo ve kateremu suženjskemu revežu bi morala biti podložna žena.

Toda: vse mine, vse se maje. In Olivija se je jasno zavedala, da utegnejo mlajše in razigranejšie tekmičice opevano in slavljenjo Olivijo potisniti ob stran, da bo zašla ko komet, ki je za hip ožaril temo, nato pa se utrlil v neskončno praznino. Vedela je, da jo potlej čaka trdo življenje v zasmrjeni predmestni ulici, dokler slednjič ne postane prijateljica pijanih, za groš skopih in po umazaniji smrdelih žolnirjev. Ta pot se ji obeta, če ne bo pametna, spretna in previdna. Zlato, ki se ji danes vali v naročje, utegne že jutri usahniti; zato ga je treba razdeliti, nekaj zlata za danes, druga polovica za jutri.

Ko se je razširila vest o velikem zboru v Kostnici, je odšla Olivija na pot. Njen voz se je lagodno majal za dolgim sprevodom Njegove Svetosti Ivana XXIII. Dovolj je bilo le nekaj sladkih nasmešev, da bi oboroženi žolnirji, ki so spremljali Njegovo Svetost, varovali tudi Olivijo. Pot je bila nevarna, zasnežena, neskončna. Potrebovala je obrambe, saj ni šla v svet praznih rok; v nevarnosti pa bi ji tudi zagrenjena in spokorjena Magdalena ne mogla pomagati. Olivija je vedela, da

so takele poti polne nevarnosti, ki jih ne moreš odvrniti samo z ljubeznijo; ampak se je treba odkupiti tudi z zlatom. In srečen je oni, ki mu tega ni treba plačati z glavo! Tole varnost pa je Olivija plačevala zgolj z lepimi pogledi. Pocen in varno je prišla v Kostnico, nasproti novi usodi kot mnogi in mnogi drugi.

Zdajle leži v mehkih perncah in pod težkim brokatnim baldahinom. V Kostnici! Saj tega zapuščenega mesta sploh ne poznala. Ni bilo časa, od pozne jeseni ga ni bilo. Ponoči mnogo ne vidiš, podnevi je treba spati. Za oglede po mestu ima zares malo časa. Do krčm in gostišč, kjer se zbiraajo mogočnejši in bogataši, jo pripelje kočijaž. Kdo bi se vendar ubijal peš po tehle zavrženih in netlakovanih ulicah, pozimi so zasnežene čez kolena, spomladi in jeseni blatne, poleti prašne, da bi se zadušil. Jesen je bila v ostalem ogabna, zima ostrina in žilava, spomlad je prišla pozno, poletje pa je skoraj tako vroče ko v Italiji.

Kostnica! Mestece, ki se mu še sanjalo ni, da bo kdaj postalo za nekaj let središče vsega sveta! Zdajle je natlačeno, da bi moglo počiti. Mestece, kjer ne najdeš prostora (kot na priliko Olivija), pa če bi ga plačal z dobrim in težkim zlatom. Zares, Olivijino življenje terja režijo, drago, in težko, saj bi sicer ne utegnila prodreti višje od žolnirjev, teh večno lačnih in revnih tovarišev, pa višje od bogatih, a strahotno skopih obrtnikov in trgovcev. Z njimi si človek, kot je Olivija, ne more pridobiti imena.

Novice

Cestna dela v celjskem okraju

Okrajni cestni odbor celjski je na seji odobril preračun za razdobje od 1. aprila do 31. decembra 1941. Preračun izkazuje sledeče izdatke: 1. Vzdrževanje banovinskih cest: a) osebni in upravni izdatki 27.425 din; b) stvarni izdatki din 838.020. 2. Vzdrževanje dovoznih cest 15.000 din. 3. Potrebščine cestnega okraja 1.245.980 din. 4. Izredni izdatki (nove gradnje) 437.000 din. Skupni izdatki znašajo 2.563.425 din. V stvarnih izdatkih je predvideno med drugim za plače delavcem 66.000 din, bolezensko in nezgodno zavarovanje 15.000 din, gramoz 635.000 din, mostovi 30.000 din, manjše izboljšave in razširjave 21.020 din, nabava in popravilo cestnega orodja 15.000 din, vzdrževanje mehaničnih naprav din 25.000. V postavki potrebščine cestnega okraja so med drugimi predvideni sledeči izdatki: Za osebe 102.500 din, pokojnine 12.600 din, za nabavo novega inventarja in popravila 20.000 din, prispevek k regulaciji Savinje 325.000 din, gradnja ceste Vransko—Lipa 40.000 din, gradnja ceste Ljubecna—Sv. Tomaž—Dramlje 60.000 din, tlakovanje Vodnikove ulice v Celju 50.000 din, popravilo mostu čez Savinjo v Grižah 60.000 din, prispevek za transformator v kamolomu v Socki 80.000 din, izdelava raznih projektov 15.000 din. V postavki izredni izdatki je predvidenih za rekonstrukcijo banovinske ceste v odseku Celje—Grobelno

300.000 din, gradnja banovinske ceste Sv. Jurij—Sv. Jakob—Rebre 60.000 din, za poškodbe ob elementarnih neizodah 70.000 din. — Dohodki so predvideni sledeče: 1. Dohodki cestnega okraja 5000 din. 2. Prispevki banovine 870.445 din. 3. Prispevki železniške uprave 5000 din. 4. Izredni dohodki 218.500 din. 5. **Primanjkljaj 1.464.480 din.** Skupni dohodki 2.563.425 din. **Primanjkljaj se bo kril s 24% okrajno cestno doliado** na neposredne, dokladam podvržene državne davke v predpisu 8.136.000 din. — Okrajni cestni odbor v pretečenem letu ni opravil večjih popravil na objektih banovinskih cest, marveč je porabil pretežni del sredstev samo za dobavo gramo-

za ter tako obdržal ceste v prilično dobrem stanju. Tudi v letošnjem letu je z ozirom na pičel vzdrževalni kredit predvidel samo gramozenje cest in najnujnejše krpanje cestnih mostov in propustov. Okrajni cestni odbor opozarja bansko upravo že vnaprej, da bodo tekom bodočega leta propadle vse ceste in bodo v naslednjih letih potrebni veliki izdatki, da se bodo ceste spravile zopet v sedanje stanje. Okrajni cestni odbor opozarja bansko upravo na posledice prepričljivih kreditov ter predlaga, da se za vzdrževanje obstoječega omrežja banovinskih cest zasigurajo draginji odgovarjajoči krediti, pa tudi krediti za gradnjo novih cest.

Obvezna telesna vzgoja v Prekmurju

Sredi lanskega poletja so izšle okrožnice, po katerih bi morale vse občine organizirati obvezno telesno vzgojo za mladi od 14—21 let. To gibanje, ki je po ostalih krajih Slovenije našlo močan odmev, je v Prekmurju zaspalo. Mladina je ostala na »svobodi«, kakor pravijo temu, so bili večeri in dnevi, katere si seveda izpopolni s tako vzgojo, ki ne predvideva samo telesnega vežbanja, marveč tudi duševno, moralno in nacionalno vzgojo. Da je ostalo vse samo pri navodilih, je krivo pomanjkanje iniciative in

prostorov. Sredi preteklega meseca pa je začel g. prof. Benedičič Tine z vsjo silo organizirati mladino. Kmalu se mu je posrečilo, da je dobil 90 obrtniških vajencev, ki še stalno obiskujejo gimnazijsko telovadnico. Ker pa je ta premajhna, so razdeljeni v dve skupini, in sicer v prvem mlajši trije letniki, v drugem pa strejši. Prof. Benedičič, ki je obenem tudi zadevni referent pri občini, vsega že sedaj ne zmora, kaj šele, ko bodo prišli tudi drugi dečki, katerih je nekaj nad 20. Zato je potreben še en vaditelj.

Celje

c Učiteljsko zborovanje. Na mestni deklški narodni šoli v Celju se prične v soboto, 8. t. m., ob pol 9. dop. zborovanje okrajnega učiteljskega društva JUU v Celju. Vodja poskusne narodne šole v Ljubljani prof. Rudolf Kobilica bo predaval o temi »V čem je slovenska narodna šola potrebna reforma«. Poleg stalnih točk je na dnevnem redu tudi poročilo o načrtu novega šolskega zakona, ki ga je izdelala ljubljanska kmetijska zbornica, ugotovili pa bodo tudi rezultate ankete o učiteljskih stanovanjih v okraju.

c **Ljudsko vseučilišče.** Drevi ob 20. bo predaval inž. Martin Munda, asistent ljubljanske univerze, o nafti.

c **Aretirana je bila 18 letna Julijana P.** iz Podlehnik v Halozah, ker je svoji službodarji v Celju ukradla raznih stvari v skupni vrednosti okrog 3000 din.

c **Združenje obrtnikov za mesto in okraj Celje** je pri nekaterih svojih članih zbralo za zimsko pomoč 740 din. Oni obrtniki, ki jih pobiralec ni našel doma, naj svoje prispevke oddajo v pisarni Združenja, ki jih bo potem oddala pri mestni blagajni.

c **Težka nesreča pri prevažanju lesa.** 43 letni delavec Jakob Selinc iz Mozirja je bil zaposlen pri prevažanju lesa. Med vožnjo je padel pod voz. Kolesa so šla preko njega, pri čemer mu je zlomilo hrbtenico in ga tudi drugače poškodovalo po telesu. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

c **Z vrelo mastjo se je poparila.** 16 letna kuharska vajenka Terezija Stamoš iz Celja je v kuhinji padla z loncem vrele masti. Pri tem se je hudo poparila po obrazu in roki.

c **Male oglase** oddajte v upravi »Večernika« v Celju, Prešernova ulica 3.

c **Izgubila se je leva usnjena rokavica.** Pošten najditelj naj jo vrne proti nagradi v upravi »Večernika«, Celje.

c **Sahovski klub Gaberje** je priredil v torek redni mesečni brzi turnir. Prvo mesto si je priporil Domajnko z 8 točkami, drugo Mirnik s 6 in pol, tretje F. Schneider s 6 točkami.

50 KMETOV IZ MEDMURJA OBISOJEHIN ZARADI PREMOMA

Te dni je bila pred sodiščem v Čakovcu zanimiva razprava proti 50 kmetom iz okolice Murskega Središča in Peklenice, ki jih je uprava medmurskega rudnika tožila zaradi tatvine premoga. Tamkajšnji kmetje že desetletja kopljejo za lastno porabo premog na svoji zemlji in ne morejo razumeti, da so s tem zagrešili tatvino premoga. Vsi kmetje so bili obsojeni.

Tihotapska žaloigra na meji

V obmejnem Holmcu pri Sv. Danjelu v Meziški dolini se je odigrala tihotapska žaloigra, ki je zahtevala življenje mladega tihotapca. Tihotapska strast je gnala 27 letnega jeklarniškega delavca Logarja iz Guštanja preko meje. Tudi v torek zjutraj je hotel čez mejo, inel pa je smolo. Službujoči graničar ga je zadel in ga pozval, naj se ustavi. Ker na predpisana svarila tihotapec ni reagiral,

Pravilnik o ljudskem delu pri regulacijah

Novi pravilnik, ki ga je izdal gradbeni minister o porabi ljudskega dela pri izvedbi obrambnih nasipov in pri regulaciji rek in potokov, dovoljuje banski upravi v nučnih slučajih izvedbo teh del s porabo ljudske sile z ogroženega področja. To delo je ali osebno delo zavezancev ali pa plačilo v višini povprečne meze navadnega delavca. Osebno delo se lahko odredi največ za 3 delovne dni. Obveznik dela v svoji občini, v nučnih slučajih, če je ogroženo ozemlje več občin, pa v občini, kjer je to za uspešno delo potrebno.

Zavezanci so vsi moški od 18 do 60 let. Odkupnino mora plačati vsak davčni zavezanec z nad 100 din neposrednega davka. Državni banovinski in občinski uslužbenci plačujejo odkupnino v višini 3 dnevne plače (osnovne in položajne). Tudi delniške družbe in sploh vse vrste podjetij plačajo odkupnino.

Za delovno enoto se vzame: pri osebah, ki plačajo do 200 din neposrednih davkov 1 delovni dan, do 500 din 2, do 900 din 3, do 1400 din 4, do 2000 din 5, do 2700 din 6, do 3500 din 7, do 4400 din 8, do 5400 din 9, do 6600 din 10, do 8000 din 11, do 10.000 din 12 dni, osebe, ki plačajo več kot 10.000 din po 1 delovni dan za vsakih nadaljnjih 3000 din neposrednega davka. Kdor ima voz ali avto mora priti na delo z njim. Nadalje mora vsak prinesiti s seboj svoje domače orodje, če ga ima. Kdor ne pride na delo ali ne plača odkupnine, bo priveden na delo prisilno.

c **Služba cestarja je razpisana** pri okrajnem cestnem odboru v Ljutomeru za banovinsko cesto Police—Ščavnica—Očeslavci—Okoslavci—Dragolinci. Prosnje je vložiti do 25. t. m. pri omenjenem uradu v Ljutomeru.

c **Stekel pes** je ogrizel več oseb in živali v Dol. Toplicah. Psa so ustrelili.

c **Iz Murske Sobote** je po službeni potrebi premeščen v Rajhenau v kočevskem okraju učitelj Josip Kramberger.

c **Na Jesenicah** so v nedeljo krstili domačo Simončičevo in Gregorčevovo opereto »Ljubecen naj živi«. Premiera je prav lepo uspela.

c **Deputacija slovenskih zdravnic** se je te dni zglasila pri banu dr. Natlačen. Zdravnice so mu izročile spomenice s svojimi željami in zahtevami.

Ljubljana

RAZPRAVA PROTI RAZBOJNIKU HACETU

bo koncem tega meseca pred velikim kazenskim senatom v Ljubljani. Tone Hance, ki je šele 23 let star, ima na vesti roparski umor, zločin usmrtilive oblasti-nega organa in 39 različnih vlovov, tatvin in ropov, pri katerih je napravil okoli 150.000 din škode. Hance se je vdal v usodo in čaka na sodbo.

c **Willy Forst**, ki se je večeraj pripeljal v Ljubljano, je drugi večerni predstavil filma »Opereta« prisostvoval osebno in je bil od publike prav toplo pozdravljen. Vodstvo kino Uniona je popoldne priredilo Forstu na čast čajanko, h kateri so bili povabljeni ljubljanski časniki. Gospod Forst in njegova soproga sta se s časniki karj prav ljubeznivo razgovarjala in se prav pohvalno izrazila o svojem prvem obisku Ljubljane. Iz Ljubljane odpotujeta danes opoldne nazaj na Dunaj.

c **Male oglase sprejema** poslovalnica »Večernika« v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION. Tel. 22-21. Najnovejši film Willyja Forsta »Opereta«.

KINO MATICA. Tel. 22-21. Filmska drama »Roka usode«. V gl. vlogah Lionel Barrymore in Bobs Watson.

KINO SLOGA. Tel. 27-30. Ameriški študentski film »Pesem mladosti«.

Letala »Aeroputa« so dossegla lep promet

Preteklo leto so letala »Aeroputa« preletela na črti Beograd—Zagreb 1309 potnikov, na črti Zagreb—Beograd 1118 potnikov, na progi Zagreb—Split (od junija do avgusta) 373 potnikov, na progi Zagreb—Split (od junija do avgusta) 394 potnikov, Zagreb—Sarajevo—Split 508, Split—Sarajevo—Zagreb 532, Zagreb—Ljubljana 291,

Ljubljana—Zagreb 213. Naša letala so lani prepeljala skupno 4738 potnikov, kar je za razvoj domačega letalstva prav častno število. Poleg »Aeroputa« je vzdrževala zračno zvezo Milan—Benedetke—Zagreb—Beograd—Bukarešta italijanska družba »Avio Linee Italiane Lares«, tako da smo bili tudi z zračno potjo povezani z evropskimi državami.

Kaj pravijo Madžari o lepotah Jugoslavije

Budimpeštanski list »Gazdasagi Hiras« piše v eni izmed zadnjih števil o jugoslovansko-madžarskem tujskem prometu med drugimi tudi te-le vrstice: »V madžarskih in jugoslovanskih turističnih uradih opravljajo pripravljala dela za spomladanska skupinska potovanja, pri-

pravljajo prospekte in jih razpošiljajo starim znancem in obiskovalcem sinjega Jadrana in zelenih gričev basnoslovno lepe Slovenije. Vse to čaka madžarsko občinstvo v svečani spomladanski opravi in sijaju...«

prav lepa gesta je bila v tem, da je G. M. s prvima dvema točkama počastila spomin pokojnega dolgoletnega pljuškega borca Vinka Šerone. Razprodano gledališče je dokaz, da so Ptujci slične prireditve potrebne. Na splošno željo se koncerti ponovi v nedeljo, 9. t. m. popoldne v Mestnem gledališču.

c **V haloških goricah** je postalo zopet bolj živahno. Nekateri vinogradniki z višjih leg so že pričeli z rezjo. V mnogih vinogradih že pridno kopljejo. Tako bo vsaj malo ljudi prišlo do nekega zaslužka, saj vso zimo niso zaslužili ničesar. Na polju je samorodni trs klinon na brajdaš večinoma pozebel, tako da je na teh brajdaš pričakovati še mnogo manj pridelka od lanskega leta. Pri rezi žlahtne trte pa je treba vprav letos posebno previdno ravnanje, kakor je ponovno opozarjal tudi »Večernik«. Tu in tam so pričeli tudi s saženjem sadnega drevja.

c **Kino Royal** predvaja danes in jutri »Citadela«. Film po istoimenskem romanu slavnega angleškega pisca A. J. Cronina. V glavnih vlogah Robert Donat in in Rosalind Russel.

VELIK POŽAR NA DRAVSKEM POLJU

V Šikolah je pričelo goreti gospodarsko poslopje Matije Hergana, ki je do tal pogorelo. Zaradi vetra se je ogenj razširil tudi na sosednje poslopje posestnice Terezije Artenjakove. Sodijo, da je bila na delu zločinska roka. Škode je okoli 100.000 din.

TRČENJE DVEH LADIJ V MAKARSKI LUKI

Iz Splita poročajo o pomorski nesreči pri Makarski. Parnik »Crikvenica« je trčil v ribiško motorno ladjo, ki je bila last Klementa Nole iz Podgore. Ribiška ladja se je potopila, ni pa bilo pri tem nobenih človeških žrtev.

Širite »Večernik«!

Napade na ladje so pripravljali

Iz Splita poročajo, da je tamkajšnja policija izsledila teroristično organizacijo, ki je pripravljala napade na ladje, ki prevažajo bauxit v Italijo. Doslej je bilo aretiranih pet oseb.

»BURMITOR« V ANGLEŠKIH ROKAH

Parnik »Durmitor«, last »Dubrovačke plovidbe«, so našli nepoškodovanega v somaljski luki Kismaja. O tem je bila lastnica obveščena iz Londona. Parnik je v Mogadisciu in je v angleških rokah. Tudi vsa posadka je živa in zdrava.

Ptuj

c **Ptujška Glasbena Matica** je nudila Ptujčanom v torek zvečer na zanimivem koncertu prav lep umetniški užitek. Vse loke so bile izvajane lepo in preizno,

Pismo uredniku

Gospod urednik! V Sv. Vidu pri Ptujju so za mesec februar razdelili ljudem, ki so bili upravičeni, primerno število nakaznic za kruh in moko. Niso pa naročili odgovarjajoče količine moke. Tako so ljudje, večinoma siromašni Haložani, dobili na izkaznico, ki je veljala za 4 kg, le en kg moke. Le malokdo je lahko februarja izkaznico popolnoma izrabil, ker pač ni bilo dovolj moke. Nekateri so bili celo prisiljeni, da so šli v Ptuj po moko. Zato trgovcem niso dali toliko izkaznic, kakor bi jih sicer dobili, če bi imeli dovolj moke v svoji občini. Kakšna količina moke bo določena za marec, je vprašanje zase. Omenil bi le, da zato ljudem vedno bolj pohaja in kako bo potem s preskrbo ljudi? Domačin.

Zanimivosti

Tajsko - „država svobodnih ljudi“

Vzhodnoazijska dežela belega slona, najzveste ših zakoncev in evropske kulture

V jugovzhodni Aziji je trenutno v središču političnega zanimanja ureditev odnosov med kraljevino Tajsko (bivši Siam) in francosko Indokino. Na mejah obeh pokrajin že delj časa rožljajo z orožjem. Po prvih spopadih se je vmešala Japonska, ki si od posredovanja obeta primeren dobiček, računajoč, da bi utegnili dobiti na tem ozemlju trdne baze za nadaljnje razširjanje svoje imperialistične azijske politike. V naslednjih odstavkih pa napravimo majhen informativni obisk po državi Tajsko.

Kraljevina Tajsko, ki je bila doslej bolj znana pod imenom Siam, obsega čez pol milijona kv. kilometrov ter ima okoli 13 milijonov prebivalcev. Večino tvorijo plemena Taj, vmes pa je dober milijon Indijcev in

uvedena v državi splošna in enaka vojaška dolžnost.

Tajska vojska je moderno opremljena, dobro izveščana ter organizirana na evropski način. Med vsemi vrstami orožja se zadnja leta izpopolnjuje zlasti vojno letalstvo.

Tajsko je doživelo v stoletjih kaj burno zgodovino. Na ozemlju sedanje, sodobno urejene države, so nekoč živela razna plemena. Ostanke prvotnega prebivalstva (okoli 60 tisoč duš) živijo še danes v skoraj nedostop-

Grk, je bila več let v neprestanih bojih s sosednjo Burmo. Država je slednjič po krvavih bojih podlegla ter so jo Burmani zasedli. Domače prebivalstvo je ječalo pod tujo oblastjo, dokler se mu ni rodil rešitelj, in sicer na Tajskem rojeni Kitajec Phya Tak Sin, ki je pregnal Burmane ter se oklical za kralja. Ljudstvo pa se zanj, ki je bil tujec, ni moglo ogreti; 1782 ga je strmoglavil s prestola njegov general Phaja Chak-kri, ki je sam zasedel prestol. On je utemeljil še danes vladajočo dinastijo, ki je dobila uradni naslov »Rama«. V dobi, ko je bil na prestolu njegov tretji naslednik Mongkut Rama (1851—1868), je pričel tudi na Tajskem

naraščati vpliv evropskih velesil, zlasti Anglije in Francije. Z modro politiko pa je kralju uspelo, da je ohranil državi sa-

šanje dotadanega zanemarjenega solstva; pričel je graditi ceste in železnice ter upravno uredil državo. Iz Evrope je poklical številne strokovnjake, zlasti tehnike. Pod njegovo vlado je

država vzcvetela v najbolj napredno azijsko pokrajino.

V političnem pogledu pa je moral voditi silno bitko proti Angliji in Franciji, da je v skrajnih naporih rešil z velikimi žrtvami državi njeno samostojnost.

Pod vodstvom kralja Prajadhipoka Rama VI. je prišlo v državi do velikih neredov. Nemiri in nezadovoljstvo je trajalo vse dotlej, dokler kralj ni izdal 1932 ustave, ki je prišla državljanom popolne demokratične svobode. Poleg parlamenta in senata je bilo uvedenih z ustavo še mnogo drugih javnih ustanov, najvažnejša pa je bila uvedba splošne in enake volilne pravice za vse državljane. Leta 1939 se je kralj Rama VI. odpovedal prestolu, kjer mu je sledil Ananda Mahidol.

stanju duševne razkrojenosti je nato bržčas storil tragično dejanje. Ko so o stvari nekaj ur nato obvestili njegovo ženo, jo je sporočilo o dejanju njenega moža tako potrla, da je duševno zmedena hotela še sama skočiti s palube v valove.

Louis Adamič
častni doktor

Naš rojak Lojze Adamič, iz Blata na Dolenjskem, je dobil v Ameriki najvišje priznanje. Za zasluge na literarnem polju mu je univerza v Philadelphiji podelila častni doktorat za literaturo. Visoki naslov mu je bil podeljen 14. februarja 1941.

Komet Parascévopi

Iz Rima javljajo, da so opazili nov komet, ki so ga po odkritju imenovali komet Parascévopi. Observatorij v Monte Carlu se sedaj podrobno bavi s proučevanjem novega kometa, ki ga je mogoče videti vsak večer med 21 in 22.30 kakih deset stopinj pod Jupitrom in Saturnom, toda samo s pomočjo dobrega daljnogleda.

Sv. Frančišek Asiški
prvi novinar

Italijanski novinarji in reporterji so si izbrali za svojega patrona sv. Frančiška Asiškega. Zakaj? Znani teolog don Cojacci je zadevo pojasnil takole: »Sv. Frančišek je imel navado, da je na zid ali kako drevo pritril lepake, na katerih je javnosti sporočal kdaj in o čem bo pridigal. On je torej javnost vnaprej obvestil, kar je vendar poglavitna naloga novinarja.«

Oče francoskega novinarstva Theophraste Renaudot, ki je 1631 osnoval »Gazette de France«, je torej po tem tolmačenju mlajši novinar kot sv. Frančišek, ki je umrl leta 1622.

× V norveških ladjedelnih izdelujejo 136 trgovskih brodov s skupno tonažo 400.000 ton.

× Med Moskvo in Budimpešto bo s 15. marcem uveden redni železniški promet, in sicer na progi čez podkarpatsko mesto Mukačevo.

Strojniški oddelek
na podmornici

Malajcev. Številni Kitajci imajo v rokah skoraj vso trgovino; njih število pa se čedalje bolj množi s priseljevanjem iz sosednje Kitajske.

Tajsko je v glavnem gorata dežela.

Bogate in plodne pokrajine ležijo sredi države ob reki Menam. Na vzhodu meji proti Indokini Mekong, ki je v deževni dobi popolnoma neplodna peščena puščava. Severni in južni predel puščave je pokrit z gozdovi, ki so posebno bogati na severu.

Večino bogastva tvorijo poljedelski pridelki in proizvodi, med njimi

riž kot najpomembnejši pridelek.

Pridelovanje riža je na izredni višini, saj so vodne in namakalne priprave ter kanali zares moderno zgrajene. Tajski kmetovalec sadi poleg riža še tobak, poper, sladkorni trs, koruzo, bombaž, sadje, kaučuk in kokosovo palmo. Zelo razvito je tudi gozdarstvo. Na visoki stopnji je živinoreja, kjer je

posebno v čisti vzreja slonov.

(Tajsko ima v svojem državnem grbu slona.)

Tajsko pomeni »država svobodnih ljudi«. Glavno mesto je Bangkok, ki šteje približno 1 milijon ljudi. To azijsko velenje leži na močvirnih bregovih reke Mekong; večina mesta, zlasti ves stari del, je zgrajen na koleh. Med najlepše zgradbe štejejo kraljevo palačo, neštete pagode in velike trgovske hiše.

Država ima 2918 kilometrov železnic

z zvezama v angleško in francosko Indokino. Po svoji ugodni legi je nekako središče živahnega letalskega prometa. Silno razgibano je tudi brodarstvo na reki Menam in njenih številnih pritokih in kanalih.

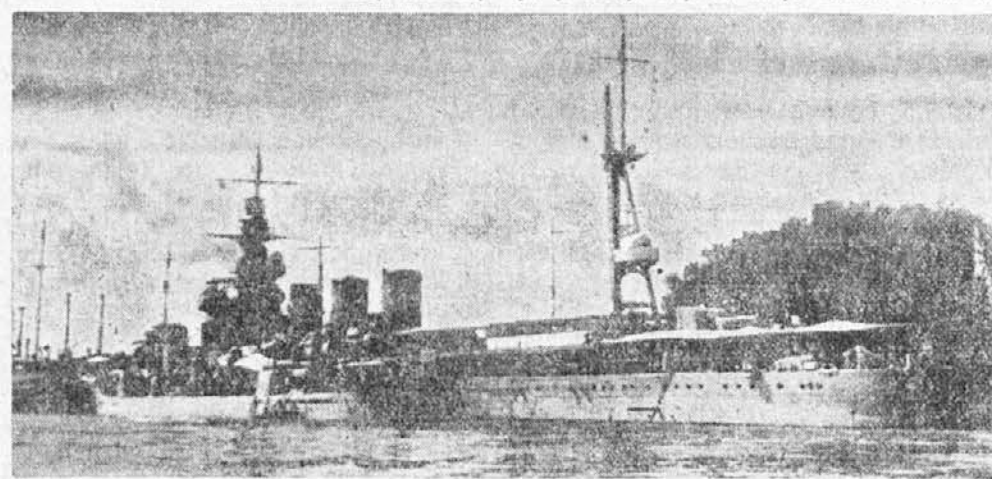
Kulturno življenje je na visoki stopnji ter ima v marsičem že evropski značaj. Mimo razvitega ljudskega solstva ima država precej specialnih šol. V Bangkoku pa je bila 1917 ustanovljena tudi univerza. Država ima moderno zakonodajo ter

po evropskih vzorih prirejen kazenski in civilni zakon.

Na izredno visoki stopnji je tajska časni karstvo, ki po svoji zunanji opremljenosti in tehnični dovršenosti precej prekaša marsikatero evropsko državo. V Bangkoku izhajajo vsak dan več dnevnikov, ki so odlično urejani. Posebnost tajskega časopisov pa je v tem, da izhajajo vsak dan na papirju drugačne barve (rumene, zelene, rdeče itd., kar smo svojčas na tem mestu že poročali). Od 1908 je

— Kako le moreš trditi, da sem prišel sinoči pijan domov?

Neka japonska ladja, na kateri je bilo podpisano premirje med Tajskim in Francosko Indokino

nem gorovju. V prvih stoletjih našega štetja so na ozemlje vdrl Tajci, ki so čedalje bolj izpodirali prvotna plemena, dokler niso sredi XIV. stoletja dobili v roke vse oblasti ter pod žezlom lastnega kralja Ramathibodija organizirali državo Ajuthija. Ko je bila država pod vladjo mogočnega ministra Konstantina Phaulkona (1659—1682), ki je bil po rodu

mostojnost ter s pomorskimi velesilami sklenil dokaj ugodne sporazume.

Na prestolu mu je sledil komaj 15letni sin Chulalongkorn Rama V., ki je prevzel vladarske posle šele 1873. Kot evropsko izobražen mož je jel uvajati v državi preporod na vseh področjih javnega in zasebnega življenja. Posebno važnost je polagal na izbolj-

Pretresljiva tragedija v viharni noči

OČE POMETAL S PALUBE PET SVOJIH OTROK IN NATO SE SAM SKOČIL V MORJE

Na paki ameriškega prekoceanskega parnika »Chateau Thierry«, ki je bil na vožnji iz Paname v USA, se je pred nedavnim v viharni noči odigrala pretresljiva tragedija. Poročnik Lindsay Bawse, sloviti ameriški letalec, se je z ženo in petimi otroki vračal domov v USA. Sredi noči, ko je na morju divjal silovit vihar, je pridrvel poročnik Bawse s svojimi petimi otroki — najstarejšemu je bilo 11, najmlajšemu 4 leta — na palubo. Še predno ga je mogla zadržati nočna straža je potisnil svoje otroke tik k ograji

ter drugega za drugim pometal v razdivjane valove, nato pa se še sam poglaval v morje. Grozoviti prizor se je odigral tako bliskovito, da nočna straža ni mogla zadržati blaznega početja. Z ladje so nemudoma spustili rešilne čolne, z reflektorji pa jeli iskati po valovih. Vsi poskusi, da bi vsaj katerega izmed nesrečnih otrok rešili, so bili zaman. Oče in vseh pet otrok je utonilo v razburkanem morju. Kasnejša preiskava je ugotovila, da se je poročnik Bawse usodni večer hudo sporekel s svojo ženo. V

J-ov T.

Žejni v Slovenski gorici

Nikdar nisem preveč verjel jadicovanju po časopisih, češ da radi toče ali pozebe ne bo dosti vinskega pridelka. To je vedno z gledalo bolj kot reklama za višjo ceno novemu vinu. Pripravljenost verodostojnega sopotnika v ljubljanskem vlaku pa me je le prepričalo o nasprotjem. Ako se bo sedanja napoved le deloma uresničila, ne vem, kaj bomo letos pili v gostilnah. Vina kar ne bo dovolj!

Klub prvotorkarjev je bil sklenil, da si nekoliko ogleda ožjo domovino. In ker je bilo na njihovih sejah dostikrat obravnavano tudi vinsko vprašanje, so se skoraj soglasno odločili za Slovenske gorice. Središče istih pravijo, da je okrog Jeruzalema, torej so jo mahnil tja preko.

Imeli so srečo — glede vremena namreč. Zadelo so ravno ono blaženo lepo, prvo nedeljo v oktobru, ko je sonce z jasnega pošiljalo svoje božajoče žarke na zlatorumene listje vinogradov. Pri vstopu v vlak sicer zgodnje jutro z gosto meglo in neprijetnim mirazom ni obetalo nič dobrega. Toda v upanju, da je nad meglo vedno sonce in na dobro kapljico neposredno v vinogradu, so klubovci pogumno le nastopili svoje potovanje. Ker so bili sigurni dobrega vinčka, so si kar kmalu po odhodu vlaka že podprli želodec z okusnimi mrzlimi pečenicami. Le nekaj malega so prihranili za malo južino kje tam pri kakem vinskem hramu, kjer so v mislih že skali iskreno se kapljico.

Ze onkraj Ptuj se je pričela redčiti megla, v Ormožu pa je izginila. Slana je bila vse pobelila, sonce pa je kar toplo gredo. Radi zgodnje ure ni kazalo hoditi naravnost na cilj, čeprav je bil konec izleta predviden šele pri Ljutomeru. Uvidela se je potreba malega izprehoda, ki naj bi družbo tudi malo seznanil s to vinorodno zemljico.

Izstop torej že v Pavlovcih, potem pa preko hribov in dolin do cerkvice na Humu. Med potjo je opozoril vsevedni Franček, ki je že ponovno kolovratil tod okrog, na po-

apnenjene morske polčke v kamnolomu, v katerem sedaj lomijo kamen za posip cest.

»Ti Franček, tu pa ni nobene gostilne«, ugovori Janez, katerega je morda že mučila žeja.

»Pa še pride«, se odreže Franček. In vsi so mu zaupali.

Pa zopet malo navzdol in skozi mlad gozd dič nazaj proti cilju. Spotoma opravi marljiv Franček nenadoma še dober posel za svoj poklic. Janeza in Pepeta pa so gosi in psi odgnali z male kmetije, kjer sta namestila povprašati po vinu.

Prekoračiti je bilo treba celo majhen potoček. Maksi hitro opozori ribiča Pepeta, da bi se dalo kaj vjeti. Ker pa mu ni mogel nuditi še trnka in črva, ni bilo nič z ribjo pojedino. Škoda ker po ribah bi vino verjetno še bolj teknilo!

Sedaj pa je bilo treba precej v breg na Vinski vrh. Sonce je prilezlo že visoko, postajalo je toplo, torej suknje in sviterje dol, pa naprej v strmino, saj na grebenu se beli vrsta hiš.

»Franček, pri kateri hiši pa Bog moli roko ven,« vpraša glas iz suhega grla.

»Če prej ne, pa tam pri palmi,« dobi v odgovor.

Končno prva viničarija. Pred njo viničar začuden gleda nenavadno rajdo sopihajočih turistov.

»Ali bi dobili kaj novega za poskušnjo, vpraša Franček.

»Ni gospodarja tu, pa tudi nič ne prodaja.«

»Bo pa drugje več,« se tolažijo izletniki in skušajo požreti sline v izsušenih grlih.

Pred naslednjo večjo hišo se pojavi ženska, ki po obleki sodeč, ni bila viničarka, raje posestnica sama.

»Gospa, ali bi lahko dobili liter vina, vpraša žejni Janez zelo skromno za družbo 13 suhih grl.

(Konca jutri)

Maribor

Pomembno kulturno delo med vojaštvom

Pred meseci je spet oživila lepa tradicija prirejanja vojaških gledaliških predstav, pri katerih sodelujejo izključno sami vojak. Pri tem je opravljeno dvojno pomembno kulturno delo: vojaki se sami izobražujejo v gledališkem ustvarjanju, hkrati pa vzgajajo in zabavajo svoje tovariše vojake. Nihče ne more oporekati važnosti takšnega kulturnega udejstvovanja med vojaštvom, ki se na ta način v prostih urah počuti kakor doma v vasi, trgu ali mestu. Veselje je gledati vojake, kako navdušeno pojo, igrajo na razna glasbila in vpriparajo krajše in daljše igrokaze.

Polkovnik g. Božović, poveljnik 45. pp. in major g. Milivoj Kovačević iz istega polka sta v mariborski garniziji pričela akcijo za ustanovitev stalnega vojaškega gledališča. G. major Kovačević ima v tem pogledu že mnogo bogatih izkušenj, saj tudi sam piše skeče iz vojaškega življenja za mariborske vpriparit-

ve. Zbral je večjo vojaško igralsko družino, s katero sta vodila podporočnika gg. Svetomir Savič in Stevan Krivokapič. Vodja in duša vojaške igralske skupine, v kateri je okoli 70 vojakov-redovov, pa je požrtvovalni major g. Kovačević.

Podčrtati je treba dejstvo, da je mariborska garnizija najprej začela s kulturnim delom med vojaštvom in je bilo poročilo beograjske »Politike«, da je Kragujevac začetnik tega dela, netočno. Mariborsko vojaško gledališče je pričelo z delom že decembra preteklega leta in je doslej priredilo že pet zelo uspešnih predstav. Na včerajšnji predstavi, ki je bila v jedilnici meljske vojašnice, sem ugotovil pomembnost takšnega kulturnega udejstvovanja, zadovoljstvo vsega vojaštva, da je deležno tudi kulturnih dobrin med vojaškim službovanjem in zadoščenje vojaških odličnikov nad lepimi uspehi. Ugotovil pa sem tudi, da za takšne predstave ni dovolj velikega prostora. Ker ne

morejo spraviti vsega vojaštva v dvorano, morajo iste gledališke predstave večkrat ponavljati. Zato bi bilo umestno in za Maribor dolžnost, da se najde v mestu primerna dvorana za vojaške gledališke predstave, saj imamo veliko dvorano v Sokolskem domu, gledališče in več kinodvoran. Prav bi bilo, da bi vsi, ki jim je to mogoče, podprli kulturna stremjenja vrlega vojaštva in priskrbeli primerno dvorano. Enako bi bilo dobro, da bi si te uspele predstave ogledalo tudi mariborsko občinstvo, ki bo tako deležno res lepega užitka, hkrati pa bo znalo ceniti prevažno delo vojaškega gledališča.

Programi vojaških gledaliških predstav so pestri. Vojaki pojo domoljubne in narodne pesmi, igrajo na harmoniko in violino ter vpriparajo igre. Reči moram, da vojaki s temi nastopi prekašajo marsikateri diletantski gledališki oder, pa čeprav sodelujejo večinoma preprosti vojaki s podeželja.

-ig

Delo za ustanovitev stalnega delavskega odra

Dramatski odsek Narodne strokovne zveze v Mariboru bo uprizoril v nedeljo, 9. t. m., ob 17. v dvorani Narodnega doma Štandekerjevo kmečko dramo »Prevara«. Narodna strokovna zveza si je pogumno zastavila cilj, da mimo strokovnega pokreta vrši tudi kulturno delo med delavci. Za ustanovitev delavskega odra si je izbrala iz vrst delavstva mlade, nadarjene in požrtvovalne ljudi, ki so voljni poleg vsakdanjega težkega in napornega dela se z vso resnostjo in ljubeznijo posvetiti tej težki in naporni nalogi. Namen teh mladih pogumnih ljudi je, da bi si v danih možnostih postavili svoj

stalni delavski oder, predvsem pa so pripravljali storiti vse, da bi bile njihove uprizoritve mimo literarno in idejno pomembnih del, tudi igralsko čimbolje izvedene.

S to zavestjo so se pripravljali tudi za nedeljsko predstavo. Čeprav bodo v nedeljo domala vsi šele prvi nastopili na oderu, se vendar more radi njihove resne zavzetosti za kulturno delo pričakovati, da bodo občinstvo povsem zadovoljili in osvojili. Mladi igralci pričakujejo, da bodo narodno zavedni Mariborčani, predvsem pa delavstvo, napolnili dvorano Narodnega doma v nedeljo popoldne.

Objava obvezniškega razporeda

Vojaški oddelek mestnega poglavarstva v Mariboru razglašja, da se vrši razglasitev obvezniškega razporeda 9. marca 1941. od 7. jutraj nepretrgoma do 5. zvečer v telovadnici I. meščanske deželjske šole (Slomškova šola). Miklošičeva ulica št. 1. Razglasitev se morajo udeležiti vsi vojaški obvezniki, ki so rojeni leta 1891 do vključno 1920, ki so vojaško pristojni v mesto Maribor in bivajo

v mestu. Vsak obveznik naj prinese s seboj voj. knjižico (ispravo).

Pripominjamo, da so od te dolžnosti izzeti: 1. V Mariboru bivaajoči obvezniki, ki niso pristojni v Mariboru ampak pripadajo v pogledu vojaške pristojnosti drugim občinam. 2. Rezervni in vpok. častniki naše armade. 3. Vsi duhovniki in 4. vsi stalno in začasno nesposobni voj. obvezniki.

m Na Ljudski univerzi v Studencih v deški šoli bo drevi ob 19. predavala zdravniška ga. dr. Schaubach-Petrovičeva iz Maribora o temi »Materinstvo«. Pred predavanjem zanimive tedenske slike.

m Opozorjamo na predavanje »Pestri svet v barvah« drevi ob 20. na Ljudski univerzi. Predava dr. inž. Avčin iz Ljubljane.

m Pobegla dvojčka Peter in Pavel Pirc sta se vrnila domov. Tokrat sta se le malo predolgo zamudila pri teti, zaradi česar so se zaskrbljeni starši obrnili na policijo.

m Predolgo se je obseval s kremenčevu lučjo 18 letni delavec Ivan Knuplež iz Maribora ter je dobil težke opekline po celem obrazu, tako da je moral v bolnišnico.

* Sokol Maribor-matica poziva članstvo, da se zanesljivo udeleži obnove zbora, ki se vrši danes dne 6. marca, ob pol 20. uri v sejni dvorani Sokolskega doma (Aleksandrova c.). Zdravo!

* Predavanje. V Ljudski univerzi se bo vršilo predavanje JS v soboto, ob 20. uri, za dijake ob pol 16. uri. Tema: Življenje in zanim. na Kurnatih. 180 barvanih diapozitivov. Predava g. Smid iz Tržiča.

„Ko so mi vzeli motor, so mi vzeli dušo“

Razgovor s Stavrom, ki je bil na albanski fronti

Maribor postaja zadnje čase vedno bolj zanimiv. V mestu lahko naletiš zdaj na begunce s francoske fronte, zdaj na Willyja Forsta ali kakega drugega posebnega svetovnega slovesa, pa zopet na ljudi z albanske fronte. Ljudje z raznih koncev sveta mu dajejo posebno pestrost.

Že nekaj dni se sprehaja po mariborskih ulicah mlad, simpatičen mož južnjaškega tipa. Malokdo je vedel, da je to Grk, ki je več tednov živel sredi frontnega ognja na albanskem bojišču. Njegov obraz pač ne kaže, da bi bil gledal smrti dan za dnem v oči in da bi bil zmrzoval sredi visokega snega na Ivan planini.

Sinoči sem ga zalotil pri večerji. Nekoliko nerodno mi je bilo, ker nisem vedel, kako bi se z njim sporazumel. Zato pa je bilo moje presenečenje tem večje, ko se mi je predstavil v srbohrvaščini, ki jo precej dobro obvlada, le da jo meša z makedonščino in grščino izrazi. Pa sva bila kljub temu sredi živahnega razgovora.

Simpatičen Grk, ki se bo vanj zagledala marsikatera Mariborčanka, je 29 letni Stavro Jančo iz Neo Petričija. Je izučen avtomehanik in strokovnjak Diesellovih motorjev ter v elektrotehnik. Kot

dober delavec je imel vedno lepe službe. Več let je delal v Solunu in v Larisi, kjer je zaslužil mesečno 6000 drahem (okoli 3000 din). Z dušo in telesom je Stavro vezan na mehanično delavnico in motorje, ki mu pomenijo življenje. Zato ga je vojna z Italijo zelo presenetila in onesrečila. Iztrgali so ga iz delavnice in ga poslali

na albansko fronto.

S svojim oddelkom je bil na Ivan planini. V največjem mirazu so vztrajali in se borili. Grk mi je pripovedoval o vseh strahotah, ki jih nudita vojna in mraz. Dejal mi je tudi, da je bil mraz hujši sovražnik. Vojakom so zmrzovale roke in noge, ki so jih morali v bolnišnicah odrezati. Mnogo jih je tudi zmrznilo. Stavro se dobro spominja Golgote srbske vojske na albanskih planinah in jo je primerjal z mukami, ki so jih preživeli sedaj. Toda kljub temu so se hrabro borili...

Beg za motorji

Stavro priznava, da ni rojen za vojaka. Pravil mi je, da so mu iztrgali dušo, ko so mu odvzeli delo. Zato je bil presrečen, ko je v zadnjem trenutku ušel ujetništvu in pobegnil preko meje. Sedaj se je začela Grkova pot od Bitolja do

Skoplja, nato so ga poslali v Ljubljano, od tam pa v Maribor. Z njim je pobegnil tudi njegov tovariš Ilija Avramidi, ki živi sedaj v Slovenski Bistrici. Stavro je vesel, da spet vidi avtomobile, delavce v mehaničarskih oblekah, delavnice, delo...

Grkova mati je bila Srbkinja

Vesel mi je Stavro zaupal, da ga večje z našimi narodi tudi tesnejše vezi in ne samo simpatije zaradi dolgoletnega bivanja med Jugoslovani v Solunu. Njegova mati je bila Srbkinja, ki je umrla, ko je bil 4 leta star. Zato pravi, da bi rad kar pri nas ostal, le da bi dobil delo.

Grk išče zaposlitev

Stavro je sam, brez vsega. Lepo obleko mu je podaril urednik »Novega Totege« g. Božo Podkrajšek, hrani se pri dobrih ljudeh, ki mu dajo tudi streho. Toda, Grk hoče delo. Hoče pokazati svojo sposobnost v avtomehaniki in se hoče z delom pošteno preživljati, če ga je že usoda pripeljala k nam. Zato ne dvomim, da ga bo kakšno mariborsko podjetje zaposlilo, morda mestni avtobusni promet. Stavro je pomoči res potreben, zato sem mu pri slovesu obljubil, da bom tudi njegovo vročo željo za delom sporočil čitateljem.

-ig

Nakupe in prodaje Vam uspešno posreduje le

»Večernikov«
mali oglas

* Dospeli so novi modni časopisi (žurnali) in revije za poletje, v veliki izbiri dobite v TISKOVNI DRUŽBI, Cankarjeva

* Leposlovne tuje knjige v antikvarični razprodaji z 10 odst. popusta dobite v knjigarni TISKOVNE DRUŽBE, Cankarjeva 1. ulica 1.

* Blago za obleke, plašče v čisti volni zašamo in gospoda Vam nudi modna trgovina Jos. ŠRAJ, Maribor.

* Iz društva mariborskih upokojencev. Redni občni zbor društva se bo vršil v nedeljo, dne 9. marca 1941 ob 9. uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Vabljeni vsi društveni člani! Odbor.

* Proti kašlju priporočamo »RAVE« prsne karamele. Originalen zavojček din 5.— v apotekah. Zahlevajte izključno prsne karamele iz domače tvornice »RAVE«.

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«, Maribor.

* Kupim zlato po najvišji dnevni ceni. O. Kiffmann, Aleksandrova c. 11.

* Nočno lekarniško službo od 1. do vključno 7. marca bosta vršili lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, in lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Četrtek, 6. marca, ob 20.: »Sumljiva oseba«. Za igralski mirovni sklad.

Petek, 7. marca: zaprto.

Sobota, 8. marca, ob 20.: »Razvalina življenja«. Premiera. Finžgarjeva proslava. Nedelja, 9. marca, ob 15.: »Caričine Amazonke«. Ob 20.: »Jazbec pred sodnijo«. »Muha«. »Analfabet«. Gostovanje Ključeve družine.

Zanimiv konec tedna v gledališču. V soboto zvečer bo proslava Finžgarjeve 70 letnice s premiero njegove najboljše drame »Razvalina življenja«. — V nedeljo bo prva popoldanska ponovitev letos nad vse dobro uspele izvrstne Parmove operete »Caričine Amazonke«, zvečer pa gostovanje znane Ključeve gledališke družine s tremi veselim komadi v srbohrv. jeziku: »Jazbec pred sodnijo«, »Muha« in »Analfabet«.

Kino v Mariboru

* GRAJSKI KINO. Samo vključno petka odlični francoski film »Sestra ali ljubica« Jean Gabin in Josephine Baker.

* ESPLANADE KINO. Do vključno četrta »Carovnik iz Oza«, glasbeni tehnikolor film. Film za staro in mlado.

* UNION KINO. Danes »Fra Diavolo« z Stan Laurel, Oliver Hardy. Film poln humorja, salve smeha.

Državna razr. loterija

GLAVNO ZREBANJE RAZREDNE LOTERIJE

18. dan glavnega zrebanja.	
Din 200.000.—:	80277
Din 100.000.—:	52644
Din 80.000.—:	96735
Din 60.000.—:	63018
Din 50.000.—:	37689 49229
Din 40.000.—:	57722
Din 20.000.—:	89523
Din 16.000.—:	8806
Din 12.000.—:	67494
Din 10.000.—:	18315 37072 40717 81190 99109
Din 8000.—:	
1035 12229 15776 29570 32168 36713 55626	
64667 74281 84854 85372	
Din 6000.—:	
3625 9662 11491 17063 22484 26169 27049	
31866 36016 43309 49709 51598 53166 56719	
63072 76045 80322 83410	
Din 5000.—:	
26875 43411 48347 49166 60539 66905 67067	
72696 73319 75740 80332 81233 91022 98152	
Din 4000.—:	
166 50136 32425 32626 44517 61506 71243	
72659 73141 73377 81317 87745 88294 91038	
93769 95145 96372 97430	

(Brez jamstva.)

Nadalje je bilo izrebranih še veliko število dobitkov po din 1000.—

Vsi oni, ki so zadeli dobitke v naši kolekturi, naj predlože srečke takoj v izplačilo. — Nove srečke so se na razpolago.

Pri nas kupljeni srečki štev. 12229 in 56919 sta zadeli din 8000.— oz. din 6000.—.

Bančna poslovalnica BEŽIAK, Maribor, Gosposka ulica 25 (tel. 20-97)

SPOR

Občni zbor SK Mure v Soboti

V Murski Soboti je bil te dni občni zbor SK Mure, ki daje iniciativo vsemu sportnemu gibanju v Prekmurju. Iz neznatnih razmer se je klub razvil v reprezentančno sportno organizacijo vzhodnega mariborskega okrožja. Občni zbor je poslal vdanostno brzojavko kralju Petru II., ki je odlikoval klub s pohvalo uprave kraljevega fonda. S takim odlikovanjem je bila v Sloveniji poleg »Mure« odlikovana samo »Ilirija«. Brzojavne pozdrave so poslali tudi ministru za telesno vzgojo in vsem ostalim, ki z zanimanjem spremljajo razvoj »Mure«. Navzoča sta bila tudi okrajni načelnik dr. Bratina ter župan Hartner.

Iz poročil je razvidno, da ima »Mura« danes 110 rednih, 21 podpornih in 166 izvršujočih članov. Denarnega prometa je bilo lani 60.838 din, prebitek znaša 7799 din. V raznih premičninah (pokali, odlikovanja) poseduje klub vrednost 101.350 din, poleg tega pa ima še moderni stadion in krasno letno kopališče. S tem so tudi podani najbolj pogoji za razvoj kluba.

SK Mura goji nogomet, lahko atletiko, tenis, teble-tenis, plavanje, šah in kolesarstvo. Nogometno moštvo je zasedlo I. mesto v vzhodni skupini mariborskega I. razreda, največ tekem je doslej odigral Cagran (213), Bosina (103), Kukanja (75). Med plavalci je bil posebno uspešen cand. iur. Stefan Cvetko, prvak Slovenije v prsnem plavanju na 100 metrov. Razgibano je bilo tudi delovanje v tenisu, med drugim je lani gostoval tudi Pundec. Jako aktivni so bili tudi drugi odseki. SK Mura ima tudi lastno godbo desetih članov.

Pri volitvah je bila po večini izvoljena dosedanja uprava z rav. Josipom Lipičem na čelu. Ustanovljena je bila damska sekcija, ki jo bo vodila ga. Truč Anuška. Največja prireditev v letošnjem letu bo plavalno prvenstvo Slovenije, ki bo 9. in 10. julija.

s SK Slavija Pobrežje bo imel članski sestanek v petek, 7. marca, ob 20. pri Furlanu, ki je obvezen za vsa moštva.

Po zletu slovenskih smučarjev

Prvi zlet slovenskih smučarjev je za nami. Iz vseh poročil, ki smo jih imeli priliko čitati in slišati je izzvenelo dejstvo, da je bil namen zleta dosežen. Priznati moramo, da je s tem prvim javnim nastopom, ki je bil še povrh večjega obsega, SZSZ na Jesenicah potrdila nujnost obstoja in na drugi strani pokazala pot, po kateri je njeno delo usmerjeno.

S to prireditvijo je bil postavljen mejnik v novi dobi našega smučarstva, ki mora v bodoče edino na ta način zajeti vse kraje in sloje naroda ter postati njega vzgojni del in propagandno sredstvo za odkrivanje še neodkritih lepote posameznih krajev in za širjenje tujkega prometa.

Ravno zaradi uspeha, ki ga je prireditev dosegla ne smemo mimo samo z golimi zunanjimi ugotovitvami, temveč moramo s pogledom v bodočnost izvedbe sličnih prireditev izpregovoriti nekaj splošnih pripomb, ki naj služijo tistim, ki bodo prihodnji zlet prirejali.

Zamisel

Zamisel prireditve, ki se je porodila v zvezi sami z namenom združitve vsaj enkrat v letu vseh slovenskih smučarjev od najmlajših pa do najstarejših, je hvaljevredna iz več razlogov. Predvsem je pozdravljeno dejstvo, da se je ta prva prireditev prenesla na negorenjska tla, kjer je smučarstvo sicer med mladino rajširjeno, vendar ne v taki meri, kakor bi si bilo želeli. Poleg tega tu na Stajerskem ni še fiste povezanosti med sportno mladino in širšimi sloji, kakor tudi ni tistega razumevanja za to, kakor so ga razumeli širši sloji

naše Gorenjske, ki občutijo koristi, ki jih zimski sport donša predvsem v tujko-prometnem pogledu. V tem pogledu je ta prvi zlet na Stajerskih tleh dosegel svoj namen, kar gotovo ne bo ostalo brez ugodnih posledic za razvoj smučarskega sporta.

Propagandni uspeh

prireditve je popoln. Nihče, tudi največji optimisti, ki poznajo celjske prilike, niso predvidevali takega zanimanja in vsestranskega razumevanja. Sicer od samega početka skeptična, je celjska javnost takoj spoznala resnost same prireditve in jo skušala vsestransko podpreti in ji pomagati. Od g. župana in mestne občine do vojaške oblasti, trgovskih in gostinskih krogov, gasilcev, skavtov in drugih organizacij, vse je priskočilo prirediteljem na pomoč. Kako je zajela prireditev javnost samo, pričajo tisoči in tisoči, ki so prisostvovali raznim tekam, tako da se dosedaj ne more v tem pogledu ponasati nobeno mesto. Obveščevalna služba je dobro delovala, za v bodoče bi pa bilo preskrbeti, da bi bilo to še bolje, da bo javnost obveščena do podrobnosti o vsem poteku. Kolikor je našla prireditev razumevanja med domačim prebivalstvom, toliko manj ga je bilo od drugod, ker zunanjih gostov ni bilo mnogo, ker nihče ni pričakoval, da bo izvedba vse prireditve tako funkcionirala, kakor je, kar so nekateri zunanji kritiki sami priznali.

Organizacija

Zunanji uspeh prireditve same je mogel na vsakdanjega opazovalca napraviti vtis, da je

organizacija bila na mestu. V glavnem je bilo tako. Administrativna stran je bila v rokah zveze in deloma Celjanov, tehnična stran pa v rokah z. s. o. SPD Celje. Težko je povezati vse delo v ehočno usmerjeno celoto, ako sta si kraja, kjer leži zveza in kraj prireditve tako narazen. Prvi predpogoj za v bodoče pa je, da se točno določijo meje, kjer so vsakomur določeni meje in priprave. Ob tej priliki je manjkalo skladnosti. Predvsem je v bodoče potrebna točna določitev dela po odsekih, ker končno pade le vsa teža priprav onim, kjer se zlet vrši. Čeprav je padlo administrativno delo na zvezo, se je večji del priprav izvršil v Celju, saj so zvezini funkcionarji lahko mirno prišli v Celje šele v četrtek, t. j. en dan pred samo prireditvijo ter izvršili nekatere podrobnejše priprave. Pri vsej prireditvi so bile nekatere pomanjkljivosti, ki jih na zunaj ni bilo opaziti, ki pa so se na znotraj občutile. Predvsem je primanjkovalo osebja, zaradi česar se je zadnji dan občutila utrujenost pri vseh maloštevilnih delavcih ter je prireditev nekoliko zastala.

Udeležba in propaganda

Nastopajočih tekmovalcev na vseh tekman je bilo nekaj manj od 400. Reklama pa je napovedovala še enkrat toliko, kar je bilo tudi razvidno iz števila prijav. Vendar je to velika napaka, ker tako velike prijave spravljajo prireditelje v kraju, kjer se zlet vrši, v zadrego, ker je treba preskrbeti stanovanje in oskrbo za najavljeno število udeležencev, ki jih pa pozneje ni ter je ves trud za to odveč. Zato je ni dobro pretiravati v reklamni. V bodoče raje najjavljati manj tekmovalcev in da ti pridejo, kakor pa da ostanejo predvsem gostinski krogi razočarani. Mogoče je pa vplivala v tem primeru preložitost od prvotno določenega datuma ter se marsikdo, ki se je prvotno prijavil, ni mogel drugič udeležiti tekmovanja. Znatno je vplivalo na udeležbo tudi kasno došlo dovoljenje za znižano vožnjo, ki bi morala za take prilike biti četrtsinska, za kar bi se morali zavzeti vsi merodajni faktorji, in pa prepozno došlo dovoljenje, da se smejo tekme udeležiti tudi srednješolci.

Sportno-tehnična stran

Po vseh priznanjih sodeč, je brez dvoma dosegla prireditev v sportnem pogledu najpopolnejši uspeh. Tekmovanje samo, ki je zbralo v Celju skoraj vse najboljše iz našega smučarstva, je nudilo povsod lepe borbe in pa zanimanje občinstva za uspehe je bilo vidno. Tudi vsi tekmovalci so se zavedali važnosti in resnosti tekem ter so dali iz sebe vse za doseganje največjih uspehov. Od skromnih tekačev do drznih alpskih vozačev in samozavestnih skakačev, prav vsi so dali iz sebe vse, da dosežejo čim častnejši uspeh svojega kraja in kluba.

Ako pogledamo uspehe v posameznih disciplinah, opazimo, da so tako pri seniorskih kakor mladinskih tekih pokazali svojo nadmoč Gorenjci, kakor so jo imeli že do sedaj. Na drugi strani pa so isti Gorenjci doživeli neprijeten poraz v moških alpskih disciplinah, kjer

so morali prepustiti prva mesta mariborskim in celjskim tekmovalcem. To je razveseljivo dejstvo, da so postali tudi stajerski tekmovalci enakovredni gorenjskim. V skokih so prevladovali Gorenjci negorenjskih klubov, kar je značilno, s kako vnmemo so posegli negorenjski klubi v vrste gorenjskih smučarjev. Glavno pa je pri vsem tem, da so bili vsi tekmovalci z vsemi programi za tekmovanje zadovoljni in so pohvalili njihovo vsestransko pripravljenost, kar gre v čast Celjanom, ki so imeli tehnično vodstvo vseh tekem in svojih izkušenih rokah.

Zaključek

Slovensko smučarstvo je doseglo s temi tekmami velik vsestranski uspeh. Posebno važnost, katero je polagala vojaška oblast na te tekme, ki je imela na čelu pokroviteljstva samega ministra vojske in mornarice, katerega je zastopal brigadni general g. Parac iz Maribora, ki je prisostvoval skoro vsem tekmam in se izredno zanimal za ves potek in za razmere, ki vladajo v slovenskih smučarskih vrstah in katere težnje in želje bo gotovo tolmačil na najvišjem mestu, nam dajejo nade, da se bo končno sprevidelo, da se bo dotedanje mačehovsko postopanje z našim smučarskim sportom moralo prenehati. Slovenski smučarji so dali najvidnejši znak svoje moči in sile in imajo tudi pravico do podpore za večji razmah.

Mariborske vesti

m Po stopnicah je padel in si poškodoval nogo 29 letni kmečki dninar Rajmund Rajšp iz Slivnice pri Mariboru.

m V Radvanju je padel na cesti 14 letni sin dninarja Lovrenč Hauptl, s poškodovano nogo so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m Voleno odedo in delovni piase je nekdo ukradel v noči na 5. marec z dvorišča v Gregorčičevi 19 tovarniškemu delavcu Fabijanu Tomažiču.

m Neznani dolgoprstnež je odnesel hlapcu Antonu Kamplu, stanujočemu na Tržaški cesti, sivo sportno suknjo v vrednosti okoli 250 din. Ze pred božičem 1940 mu je na isti način izginilo iz nezaklenjene sobe več obleke.

m Dva pobege od doma. Postrežnica Marija Kranjčeva iz Plinariške ulice je prijavila, da je že 15. febr. neznanokam pobegnila od doma njena rejenka Zora Likarjeva. Sedaj je izvedela, da je stopila v službo v nekem zagrebškem baru ter je posredovala, da ji bodo rejenko vrnili domov. — V Spodnji Kumgoti je 3. marca zvečer odšel s kolesom od doma 14 letni posestnikov sin Herman Malovrh, ki se bržkone potepa po Mariboru. Je za svoja leta dobro razvit, oblečen v temno ponošeno obleko ter težko govori, kakor da bi ječjal.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklamo na stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pisemne odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba vroložiti v znakah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisemnih naročilih so lahko plačani v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa.

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Sprejem v trgovino RAZNASALCA-KO zavrtkov in sličnih del. V poštev pride poštena mlajša oseba. Naslov v oglasnem oddelku »Večernik«. 32629-2

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

DVOSOBNO STANOVANJE z uporabo vrta se odda. Kežarjeva 4 Vpraša se Aškerčeva 7. 23552-5

STANOVANJE

se odda. Ciril-Metodova ul. 2, Studenci. 23612-5

HRAPAVE IN RDEČKASTE ROKE POSTANEJO Z UPORABO PERMA KREME GLADKE IN LEPO BELE KANČ

Odda se SOBA IN KUHINJA ter prazna soba s štedilnikom. Gubčeva 3, Melje. 23627-5

Odda se lepo, sončno STANOVANJE soba, kuhinja in kabinet, s 1. aprilom 1941. Spod. Radvanjska c. 31, Nova vas. 23623-5

Lepo sončno DVOSOBNO STANOVANJE se odda 1. aprila samo odraslim osebam. Stritarjeva 42, Maribor. 23622-5

SOBA IN KUHINJA se odda Radvanjska cesta 47, Studenci. 23641-5

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

KRASNO PARCELO vilska četrt, prodam. Resni kupec naj puste naslov v ogl. odd. lista pod »Medvedova«. 23625-11

Prodajam lepo POSESTVO Rogozja št. 26 23613-11

GRADIVO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

STAVBENI LES deske ter embalažne steklenice, 30 in 60 litrske, prodam. Čafova 5, II. nadst. desno. 23624-15

POHIŠTVO-OPREMA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Dve moderni SPALNICI kankaški oreh imitirani po reklamni ceni naprodaj. Mizarstvo Zlšt Konrad, Koroška c. 43, Maribor. 23626-17

Prodajam veliko OMARO namizno kegljišče in devet krogel za kegljišče ali balinc. Čurk Franc, Frankoparova 11. 23630-17

GLASBILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodajam RADIO »TELEFUNKEN« ali zamenjam za motorno kolo do 200 cm. Naslov v oglasnem oddelku »Večernik«. 23615-20

VOZILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

OTROŠKI VOZIČEK globok, se prodaj. Aleksandrova 67-II, desno. 23620-22

PRIDELKI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SENO IN OTAVA naprodaj. Pekre 169, Čuvajnica. 23619-23

BRESKOVO DREVJE

najboljših sort posadite v vrt ali vinograd. Začeto roditi kar drugo leto! Najzlahnejši in najbolj zdrav sad. Tudi češnje, češnje, slive in nizke vrtnice se dobijo pri Dolinski v Kamnici pri Mariboru. 23609-23

OPOZORILA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Podpisana obveščam cenjeno občinstvo, da nisem PLAČNICA DOLGOV za svojim sinom Karlom Bučovinikom. Bučovnik Vera, Betnavska 18. 23617-25

Oseba, ki je pomotoma vzela ZENSKO TORBICO na Aleksandrovi cesti 44, naj jo odda na policiji 23621-25

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodajam deset »ZNIDARSICEV« PANJEV nekateri so skoraj novi, komad po din 150.— in ves inventar. Kolarič Rudolf, Središče ob Dravi. 23628-28

Frizerski salon »Pavla«

Trajni kodri samo pri Pavli, specialitetatrazne brez vodne ondulacije, 6 mesečna pisarna garancija. Najmodernejši salon. Najboljša postrežba po nižjih cenah.

Salon »Pavla« Koroška 9

Vidce

domače mačke tigraste barve, kune in vse druge kože dljvih živali kupuje stalno po najvišjih dnevnih cenah

D. Ždravič

trgovec, Ljubljana, Stari trg

Oglašujte!

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

Prodaja v Mariboru V. Weixl in sinova Jurčičeva

Naročniki pri naših inseren- kupujte jih ter oglašujte

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do

petka 1/2.7. zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelek.